genç BİRİKİM 25 yıl

Değerli Okurlarımız,

Yaratıcımız ve sahibimiz yüce Allah'a hamd, peygamberimiz Muhammed Mustafa'ya salât ve selam olsun. Yeryüzünde bulunma amacı, sadece yüce Allah'a kulluk etmek, onun rızasını gözetmek, yine onun dini, rızası ve davası için çalışmak, yaşamak ve mücadele etmek olan müminlere selam olsun.

***

Okuyan, anlayan, aktaran, yaşayandır *Müslüman*. Sözde kalmayan bir hayatı, özünde yaşayandır. Bilendir, bildirendir. İlgilenendir *Müslüman*. Atıl olmayan, katan ve katılandır. Atandır, atılandır, atılgandır. Ama asla satılmayan, satın alınamayandır *Müslüman*. Bilmek ve bilmeye olan tutkulu sevdası ile başlar *Müslümanın* yolculuğu. Bilginin, ilmin mihmandarlığıyla hayata, kişilere, olaylara, olgulara, kendine, yaratıcısına bakar. Öylesine bir bakış değildir *Müslümanın* bakışı.

Müslüman, sorumlu olan, sorumluluğu olandır; sorun çıkarmayan, soru ve sorunların canına okuyandır. İnisiyatif alandır, kayıtsız kalmayandır. Ayık olan, kaygan zeminde durmayan, kaygı duyandır *Müslüman*. Dert ehlidir. Merttir. Yerine göre gayet yumuşak olduğu gibi, yerine göre oldukça serttir. Gelişigüzel değildir *Müslümanın* baktığı, yaptığı, konuştuğu, sustuğu, heyecan yaptığı. Dayanak sahibidir *Müslüman*. Söylediğinin de eylediğinin de sebebi vardır. Cevapları mahfuzdur onda söyleyip eylediklerinin. Yürüyen sözdür, külliyattır o. Ağır yürür, ağır basar hem mayası hem hamuru olan toprağa.

Amacı vardır *Müslümanın*. Bilmek, öğrenmek; bildirmek, öğretmektir onun varlık sebebi. Durağan değildir; olağan değildir onun için durmak, durgun ve solgun olmak. Yorulmak mı? Yorar yorgunluğu o ve ulaşır olgunluğa, ulaşır dolgunluğa. Hedefi vardır *Müslümanın*; hiç kimse hedefsiz kalmasın diye. Hiç kimse neden var olduğunu, neden doğduğunu, vakti geldiğinde neden ölüme boyun eğdiğini, neden güneşin her gün doğup battığını, bu batışla nelerin nerelere aktığını, neden yazın yerini kışa bırakıp sonra baharın kâinata göz kırptığını, neden sayısız canlının, bitkinin yaratılıp insanın emrine, hizmetine musahhar kılındığını bilmeden, anlamadan, kavramadan, kanıksamadan ve yeri geldiğinde için için ağlamadan göçüp gitmesin bu dünyadan diye.

Adil olandır, adaleti gözetendir *Müslüman*. Gözü yükseklerde değildir ama yüksekleri, yüksektekileri gözleyen, öğütleyen, uyaran; makamları ile ilminin, fikrinin, zikrinin arasına mesafe koyandır *Müslüman*. Gidilecekse ayağa, üşüşülecekse bir kapıya; bunlar, onun hakkıdır, ona yapılacaktır, onun ayağına ve kapısına yakışacaktır. İktidar sahiplerini yağlayıp ballayan, onlardan alkış alıp yaz kış demeden yanlışlara, haksızlıklara göz yummayandır *Müslüman*. Uyarmak için, uyandırmak için vardır *Müslüman*. Duyurucu, uyarıcı, korkutucudur Hakk'ın hakikatleri için, Hakk'ın hakikatleri adına, Hakk'ın hakikatleri aşkına…

***

Bu sayımızda; yazarımız Ali Kaçar, **Gazze'de Barış Ancak Güçle Gerçekleşebilir** başlıklı makalesinde; ABD/İsrail-İran savaşına, Siyonist İsrail-Gazze ateşkes anlaşmasında garantör rolünde olan ülkelerin yaptıklarına ve özellikle de yapmadıklarına genişçe yer veriyor.

Sayımızın dosya konularını, **Kur'an'daki Kıssaların Öğretileri – Şehadetinin 60. Yılında Seyyid Kutub** olarak belirledik. Dosya konuları çerçevesinde yazarlarımız; Emrah Doğru, Fatih Pala, İmren Büyüköz, Kanarya Banu Dağ, Kemal Ünlütaş, Sümeyye Demirci ve Taşkın Önel yazılarıyla katkılarını esirgemediler.

Ayrıca İmren Büyüköz'ün **Kur'an ve Psikoloji Işığında Stres Yönetimi Üzerine Bütüncül Bir Yaklaşım - V**, Rüveyde Bera Pala'nın **Müslüman Kardeşlerin Üzerindeki Zarif El: Hasan el-Benna** başlıklı yazılarını; Taşkın Önel'in **Bir Bir Hep Oldu** başlıklı şiirini; Dr. İsmail Ceylan'ın **İspanya Cezalandırılıyor mu?** başlığını taşıyan çeviri çalışmasını istifadenize sunduk.

Vahye Tabi Olan Eğitim ve Beşeri/Cahili Eğitim – Kitaplarla Olan Bağımız dosya konulu Eylül 2026 (291.) sayımızda buluşmak üzere yüce Allah'a emanet olun.

Bu sayımızda...

3 **Gazze'de Barış Ancak Güçle Gerçekleşebilir!**
Ali KAÇAR

14 **Seyyid Kutub'u İslami Etüdler Eseriyle Yeniden Hatırlamak**
Fatih PALA

18 **Kıssadan Hisse: Züleyha Çağı**
Taşkın ÖNEL

21 **Kur'an Kıssalarında Tevhid Mücadelesi ve Sabır**
Emrah DOĞRU

23 **Tarih, Geçmişten Geleceğe Akan Nehirdir**
Sümeyye DEMİRCİ

26 **Kur'an'ın Aynasında Kendimizi Aramak**
Kemal ÜNLÜTAŞ

30 **İlâhî Aynada İnsan**
Kanarya Banu DAĞ

33 **Hayatı Kur'an Aynasında Okumak: Kıssalar ve Bilincimiz**
Psk. İmren BÜYÜKÖZ

3 **İspanya Cezalandırılıyor mu?**
Belen FERNANDEZ

37 **Müslüman Kardeşlerin Üzerindeki Zarif El: Hasan El-Benna**
Rüveyda Bera PALA

42 **Psikoloji ve Kur'an Işığında Stres Yönetimi Üzerine Bütüncül Bir Yaklaşım - V**
Psk. İmren BÜYÜKÖZ

48 **Bir Bir Hep Oldu**
Taşkın ÖNEL

genç BİRİKİM

Yıl: 25 **Sayı:** 290

Sahibi ve Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü
Ali KAÇAR

Genel Yayın Yönetmeni
Fatih PALA

Yazışma Adresi
Korkutreis Mah. Yeşilirmak Cad. No:9/1 Çankaya - ANKARA

Yayın Türü
Yerel, Süreli

ISSN: 3062-0252

Yönetim Yeri
Korkutreis Mah.
Yeşilirmak Cad. No:9/1 Çankaya - ANKARA

Dizgi & Tasarım
Genç Birikim

Baskı
Strazburg Caddesi No : 31/17 Sıhhiye - ANKARA
Telefon: 0 312 229 1881

Baskı Tarihi
14.08.2026

Abonelik Şartları: Yurtiçi abonelik için 1 yıllık abonelik ücreti olan 1100 (binyüz) Türk Lirası'nı (Elden teslim fiyatıdır. Kargo ile teslim alacak abonelerimiz için kargo ücreti abonelere aittir.) "Mustafa SARICA Kuveyt Türk Katılım Bankası TR920020500009457261200001 IBAN No'lu" hesaba yatırmanız yeterlidir. Dijital dergi aboneliği için yine aynı hesaba 1 yıllık abonelik ücreti olan 800 (sekizyüz) Türk Lirası'nın yatırılması yeterlidir.

Temsilcilikler:
Ankara : Satılmış Ediz, 0534 259 06 03
Bolu : Remzi Korkmaz, 0505 773 07 01
Erzurum : Kenan Akçil, 0535 038 25 25
Gümüşhane : Furkan Pala, 0535 883 50 59
İstanbul: Nizamet Karakuşoğlu, 0552 239 60 67
Kayseri : Fatih Pala, 0535 245 31 93

web : http://www.gencbirikim.net
e-mail : gencbirikimdergisi@gmail.com

Gazze'de Barış Ancak Güçle Gerçekleşebilir!

Ali KAÇAR
kacarali@hotmail.com

Yahudilerin uzun yıllardan –hatta yüzyıllardan- beri muharref, sapkın inançları gereği Filistin'de, Haremü'ş-Şerif'i ele geçirip Süleyman Tapınağı inşa etme amaçları vardır. Bu amaçlarını gerçekleştirmek için de her yola başvurmuşlardır. Bu konuda ilk müşahhas adımı ise 1917'de Balfour[1] Deklarasyonu ile atmışlardır. Yahudiler, dönemin emperyal ülkesi İngiltere'nin –ve ABD'nin- yardımı ve kurdukları terör örgütleri (Haganah, Irgun ve Stern[2] gibi Yahudi) ile gerçekleştirdikleri katliamlar ve terör faaliyetleri neticesinde 14 Mayıs 1948'de Siyonist terör devletini kurmuşlardır. Ne yazık ki bu terör örgütü, mazlum Filistin halkının kanı ve kemikleri üzerine kurulmuştur. İşin ilginç yanı ise bu terör devletinin, dünya barışını korumak amacıyla daha yeni kurulmuş olan Birleşmiş Milletler (BM)[3] ve diğer uluslararası kurum ve kuruluşların bütün kuralları çiğnenerek

> ***Netanyahu, Batılı mücrim ortaklarıyla birlikte Gazze'nin kuzeyinde, güneyinde ve orta bölgesinde sağlam bir bina, okul, cami, hastane, kısacası taş üstünde taş bırakmamıştır. Ayrıca savaş uçaklarıyla ve ölüm kusan diğer silahlarıyla bebek, çocuk, yaşlı, kadın ve erkek ayrımı yapmaksızın on binlerce masum sivil Gazzeliyi katletmiştir. Hatta İsmail Heniye, Yahya Sinvar, Muhammed Dayf ve Mervan İsa gibi önde gelen liderleri şehit edilmelerine rağmen Kassam Tugaylarının direnci kırılamamış ve azmi yok edilememiştir.***

1 Lord Arthur Balfour, İngiltere dışişleri bakanıdır. Bu deklarasyonla Filistin'de bir Yahudi devletinin -İsrail- kurulması hedeflenmiştir. Lord Arthur Balfour, 2 Kasım 1917 tarihinde uluslararası Siyonist hareketin liderlerinden olan Lord Rothschild'e bir mektup göndererek Filistin topraklarında bir Yahudi devleti kurulması konusunda İngiliz hükûmetinin destek vereceğini bildirmiştir.

2 Yahudi terör örgütlerinin kuruluşu ve faaliyetleri için bkz. https://www.turkishpress.co.uk/yazar/murat-marap-gazeteci/israil-yahudi-teroru-ve-orgutleri-861-kose-yazisi

3 Birleşmiş Milletler, İkinci Dünya Savaşı'nın yıkıcı etkilerinden sonra, yeni küresel ve bölgesel savaşları/çatışmaları önlemek, uluslararası barış ve güvenliği korumak, ülkeler arasında dostane ilişkiler kurmak ve ekonomik, sosyal, kültürel alanlarda iş birliği sağlamak amacıyla 24 Ekim 1945 tarihinde kurulmuştur. Oysa Cemiyet-i Akvam (Milletler Cemiyeti) de çatışmaları engellemek ve dünya barışını korumak amacıyla 10 Ocak 1920'de kurulmuştu. Ancak İkinci Dünya Savaşı'nı engelleyememesi, büyük devletlerin çıkarlarını korumada yetersiz kalması nedeniyle 18 Nisan 1946'da resmen feshedilmiş, varlıklarını ve görevlerini yeni kurulan Birleşmiş Milletlere devretmiştir.

kurulmuş olmasıdır. Ancak BM de selefi Cemiyet-i Akvam gibi yeni kurulmuş olmasına rağmen, kuruluş amacından kurulduğu ilk yıllarda uzaklaşmıştır. Tıpkı selefi kurum[4] gibi, dönemin emperyal güçlerin tetikçiliğini yapan bir kuruma dönüşmüştür.

Nitekim Birleşmiş Milletler (BM) de Siyonist terör örgütü İsrail'in, kuruluşu itibariyle uyması gereken birçok karar almış ama bu kararların hiçbirini uygulatamamıştır. Çünkü Siyonist İsrail'in arkasında BM'de veto yetkisine sahip beş daimî üyeden biri olan emperyal ABD bulunmaktadır. Siyonist İsrail'in saldırı ve işgallerinden dolayı BM, aldığı kararları ABD'nin vetosundan dolayı uygulatılamayınca bölgesel barış, yerini çatışma ve savaşlara bırakmıştır. Bu durum sadece bölgeyle sınırlı kalmamış; uzak, yakın diğer bölgeleri de etkilemiştir. Rusya-Ukrayna, İsrail/ABD-İran savaşları da buna eklenince dünya, tıpkı İkinci Dünya Savaşı öncesindeki durumu yaşar hâle gelmiştir. Bu nedenle yeni bir dünya savaşı –tabiri caiz ise- kapıyı tıklatmaktadır. Çünkü BM, veto yetkisini elinde tutan kırk haramilerden dolayı işlemez hâldedir. Dolayısıyla aldığı kararları uygulatabilecek kararlığı, bu daimî üyelerden dolayı gösterememektedir. Bölgede çıbanbaşı ve her türlü terörün rahmi konumunda olan Siyonist İsrail, BMGK'nin hiçbir kararını uygulamıyor ve ABD'nin yardımıyla da katliamlara, soykırıma devam etmektedir.

BMGK'nin aldığı ama uygulanmayan/uygulatılamayan kararlardan bazı örnekler şöyle verilebilir:

1- 11 Aralık 1948'de 194 sayılı karar gereğince mülteci konumuna düşmüş Filistinlilerin kendi evlerine dönme kararı,

2- 5 Haziran 1967'deki 6 gün savaşına kadar, BM'nin (1947'de, 1948'de, 1952'de, 1956'da) aldığı kararlar,

Türkiye dâhil birçok ülkenin çok sık gündeme getirdiği Filistin'de, iki devletli -Filistin ve İsrail- bir yapının kurulması için Siyonist İsrail'in 1967'den önceki sınırlara çekilmesini öngören BMGK 22 Kasım 1967'de aldığı 242 sayılı karar,

Bu kararla işgalci İsrail'in 1967 savaşında işgal etmiş olduğu topraklardan –Doğu Kudüs dâhil– çekilmesi istenmiş ama bu karar bugüne kadar uygulanmamıştır.[5]

3- 6 Ekim 1973 Arap-İsrail savaşı sonrası kabul edilen 338 sayılı kararla 242 sayılı kararın tam olarak uygulanması çağrısı tekrarlanmış ve taraflar arasında adil ve kalıcı bir barışa ulaşmak için müzakerelerin derhal başlatılması gerektiği vurgulanmıştır.

4- İsrail parlamentosunun 1980 yılında Kudüs'ü başkent ilan etmesi üzerine, BM Güvenlik Konseyi 20 Ağustos 1980 tarihinde kabul ettiği 478 sayılı kararda, Kudüs'ün başkent ilanı dâhil olmak üzere Kudüs'ün statüsünü değiştirmeye yönelik tüm girişimlerin yok hükmünde ve geçersiz olduğu ifade edilmiştir.

5- BM Güvenlik Konseyi'nin 23 Aralık 2016 tarihli ve 2334 sayılı kararında; İsrail-Filistin tarafları arasında görüşmeler yoluyla kabul edilenler hariç olmak üzere, 4 Haziran 1967 tarihli sınır çizgisindeki değişikliklerin tanınmayacağı tekrar teyit edilmiştir. BM Güvenlik Konseyi, bu kararla İsrail'in işgal altındaki Filistin topraklarında -Doğu Kudüs dâhil- yürüttüğü tüm Yahudi yerleşim faaliyetlerini uluslararası hukuka aykırı bularak derhal durdurmasını istemiştir.

İşgalci İsrail, bu kararları ve BMGK'nin aldığı daha onlarca kararlar, BMGK üyesi ABD'nin desteğiyle bugüne kadar uygulamamıştır. Oysa BM kurucu anlaşmasının 25'inci maddesine göre, BM Güvenlik Konseyi kararları üye devletler için bağlayıcıdır. Bu nedenle uluslararası hukuk açısından İsrail'in, BM Güvenlik Konseyinin 242 sayılı kararı gereğince 1967'de işgal ettiği topraklardan geri çekilmesi gerekmektedir.[6]

4 Cemiyet-i Akvam, İngiltere ve Fransa'nın tetikçiliğini yapan, işgal ve saldırılarına yasal statü kazandırmaya çalışan bir kurumdu.

5 Çünkü 6 milyondan fazla mülteci Filistinli vardır. Bu Filistinliler, iki devlet olduğunda kendi ülkelerine, topraklarına, evlerine döneceklerdir. Bu yerler ise yerleşimci olarak anılan Siyonist katiller, teröristler tarafından işgal edilmiştir. Bu teröristleri işgal ettiği yerlerden ancak güçle çıkarmak mümkündür. Nitekim 1979 Camp David Antlaşması gereğince Sina Yarımadasında bulunan işgalci Yahudi teröristleri, Siyonist İsrail askerî gücüyle çıkarabilmiştir.

6 BM üyesi bir ülkenin toprakları, bir başka ülke tarafından işgal edildiği zaman, işgalci devlete karşı kademeli ve çok yönlü bir yöntem izlenmesi hükme bağlanmıştır. Bu yöntem; işgalci ülkeye, önce diplomatik kınama, sonra ağır ekonomik ambargo, sonuç alınamazsa askerî güç kullanmayı öngörmektedir. Nitekim 2 Ağustos 1990'da Saddam, Kuveyt'i işgal ettiği zaman bu yöntem sırasıyla uygulanmıştı. Ama ABD'nin vetosundan dolayı Siyonist terörist devlet İsrail'e uygulanamamıştır.

BM'nin amir kararlarına rağmen ABD Kongresi, 1995 yılında ABD büyükelçiliğinin BM kararlarına aykırı olarak Tel Aviv'den Kudüs'e taşınmasını bir yasayla kabul etmiştir. Bu karar, ABD başkanları tarafından bugüne kadar 6 aylık periyotlar hâlinde hep ertelenmiştir. Ancak Trump, 6 Aralık 2017'de Kudüs'ü resmen, İsrail'in başkenti olarak tanıdığını ilan ederek ertelenen bu kararı yürürlüğe koymuştur. İslam İş Birliği Teşkilatı ise bu karara karşı İstanbul'da 13 Aralık 2017'de yaptığı toplantı ile Doğu Kudüs'ü Filistin'in başkenti kabul ederek[7] Trump'ın bu kararını tanımadığını ilan etmiştir. Ama ABD'nin bu kararı, BM kararına rağmen halen yürürlüktedir.

Filistin Davasına İhanetler

Filistin davası, yakın zamana kadar İslam dünyası ile Siyonist İsrail arasında bir dava olarak görülmekte idi. Ancak daha sonra Araplarla İsrail, şimdilerde ise Filistinliler hatta Gazze ile İsrail arasında bir dava olarak görülmeye başlanmıştır. Bu duruma, bölge ülke yönetimlerinin –Arap ya da Acem fark etmez- ABD ile dolayısıyla Siyonist İsrail ile ilişkilerinin artması neden olmuştur. Ancak bu durum, 7 Ekim Aksa Tufanı operasyonu ile değişmiş ve Filistin davası, -Müslim, gayrimüslim- geniş halk kitleleri ile İsrail arasında bir dava hâline dönüşmüştür. Mescid-i Aksa ve Kudüs meselesinin sadece Filistinlilerin meselesi hâline getirilmesi, bölge ülke yöneticilerinin ihanetlerinden kaynaklanmıştır. Bu ihanetler, bölge halklarına rağmen iş birlikçi yönetimler tarafından gerçekleştirilmiştir. Baskıcı, totaliter yönetimler, koltuklarını kaybetmeme uğruna her türlü ihaneti normal hatta gerekli görmüşlerdir.

Bu ihanetlerin ilki, Mısır firavunu Enver Sedat tarafından gerçekleştirilmiştir. Ne yazık ki Siyonist İsrail'i devlet olarak tanıyan ilk Arap ülkesi, Enver Sedat'ın başında bulunduğu –bölgenin amiral gemisi konumundaki- Mısır olmuştur. Halkına her türlü zulmü uygulayan ve işbirlikçilikte sınır tanımayan Enver Sedat, önce 19-21 Kasım 1977'de Kudüs'ü ziyaret etmiş, akabinde de İsrail parlamentosu Kneset'te bir konuşma yaparak ihanet etmiş ve sonraki ihanetlere kapı aralamıştır. Dolayısıyla 17 Eylül 1978'de Amerika'da -Siyonist başbakan Menahem Begin'le, ABD başkanı Jimmy Carter'ın gözetiminde- Camp David Sözleşmesi'ni imzalayarak Siyonist güruhu devlet olarak tanıma

7 İslam ülkeleri zirvesi İstanbul Deklarasyonu için bkz. https://www.aa.com.tr/tr/dunya/istanbul-deklarasyonu-dogu-kudusu-filistinin-baskenti-ilan-etti/1003778; https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-42337996

ihanetinin öncüsü olmuştur. Enver Sedat, bu ihanet anlaşmasını imzalamanın bedelini daha sonra hayatı ile ödemiştir.[8]

Filistin davasına ikinci ihaneti ise uzun yıllar Siyonist İsrail'e karşı mücadele etmiş Filistin Kurtuluş Örgütünün (FKÖ) lideri Yaser Arafat işlemiştir. Arafat, bu ihanetini, 1988'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda yaptığı konuşmada, FKÖ'nün İsrail'in "var olma hakkını tanıdığını" ilân ederek göstermiştir. Bölge halkları nezdinde de ihanet olarak görülen Arafat'ın bu tavrı, ABD tarafından ise olumlu karşılanmıştır. Ama ABD'nin bu memnuniyeti, asla Arafat'tan da Arafat'ın temsil ettiğini iddia ettiği halktan da memnun olduğu anlamına gelmemekteydi. Bunlar görünüşte memnuniyetlerini gündeme getirseler de kalplerinde düşmanlıkları, nefretleri artarak devam etmektedir (Tevbe, 8).

Yaser Arafat'ın Siyonist devleti tanımasının nedeni ise Şeyh Ahmed Yasin'in öncülüğünde İntifada'nın[9] başlamış olması ve Hamas'ın 14 Aralık 1987'de kurulmasıdır.[10] Çünkü Filistin'deki mücadelenin rengi, İntifada ile birlikte milliyetçi, laik zeminden İslami bir zemine kaymıştır. Bu ise Arafat'ın ayaklarının altındaki zeminin kayması anlamına gelmekteydi. Arafat, tankların önünde duran, onlara taş atan çocuklara "sokaktaki generallerim" dese de artık mücadelenin yönünün ve zemininin değiştiğinin farkındaydı. Çünkü Filistin halkının, artık çocuğu, kadını ve yaşlısı ile Şeyh Ahmed Yasin'in verdiği mücadelenin yanında yer aldığını görmüştür. Mücadele zemininin bütünüyle İslamileşmesinden çekinen Yaser Arafat, daha önce reddettiği ve mücadelesini İsrail'i tanımama

8 Enver Sedat, 6 Ekim 1981'de, 6 Ekim 1973 Savaşı'nın (Yom Kippur) 8'inci yıl dönümü kutlamaları esnasında düzenlenen resmî geçit töreni sırasında, sonradan İslami Cihat Hareketi mensubu oldukları açıklanan, Mısır ordusu subayları Halid el-İslambuli ve arkadaşları tarafından kurşunlanarak öldürülmüştür.

9 Filistin'deki Birinci İntifada (halk ayaklanması), 8-9 Aralık 1987 tarihlerinde Gazze Şeridi'nde başladı.

10 Hamas; Arapçada, Hareket el-Mukaveme el-İslamiyye, Türkçede ise İslami Direniş Hareketi olarak anılmaktadır. Hamas, kendini "İhvan ekolünün bir parçası ve bağımsız bir Filistin örgütü" olarak tanımlayan Filistin'deki bir siyasi partidir. Kurucuları arasında Şeyh Ahmed Yasin, Abdülaziz el-Rantisi ve Muhammed Taha bulunmaktadır.

üzerine bina ettiği anlayıştan vazgeçmek zorunda kalmıştı. O da Mısır firavunu Enver Sedat gibi tarihin karanlık dehlizlerindeki yerini almıştı.

İşgalci terör devletini devlet olarak tanıyan üçüncü ülke ise Ürdün olmuştu. Gerçi Ürdün yönetimi, Ürdün'ün kuruluşundan bu yana aile olarak ihanet içerisindeydi. Şerif Hüseyin ailesi II. Abdülhamid döneminden bu yana ihaneti ile bilinen bir aileydi.[11]

ABD, Ürdün ve İsrail, 25 Temmuz 1994'te ABD'nin başkentinde Washington Deklarasyonu'nu imzalayarak Amman ile Tel Aviv arasındaki savaş durumunu resmen sona erdirmiştir. Vadi Arabe Barış Antlaşması olarak anılan bu ihanet antlaşması, Washington Deklarasyonu'ndan kısa bir süre sonra 26 Ekim 1994'te Ürdün başbakanı Abdüsselam el-Mecali ve İsrailli mevkidaşı Yitzhak Rabin tarafından, Clinton ve diğer yetkililerin gözetiminde imzalanmıştır.

Abraham/İbrahim Anlaşmaları

2020'li yıllarda bu ihanet kervanına yenileri eklenmiştir. Çünkü Körfez ülke yönetimleri Siyonist ve emperyal güçlerin desteğiyle koltuklarında oturmaktalar ve hepsi de işbirlikçi ve kendi halklarına karşı ihanet içinde olan yönetimlerdir. Bu yönetimler, 1945'e kadar İngiltere'nin, sonrasında ise ABD'nin vesayeti altında koltuklarını korumuşlardır. ABD ile ilişkilerin gizlemeyen bu yönetimler, İsrail'le ise ilişkilerini hep gizli tutmuşlar ve görünürde Filistin davasının yanında, İsrail'in ise karşısında duruyor görünmüşlerdir.

İran'ın 1979 devriminden sonra devrim ihracı ve sonrasında Şii Hilali bahanesi, Körfez ülke yönetimlerinin korkularını daha da artmıştır. Bu durum ise İran'a karşı ülkelerini korumak için ABD ve İsrail'le ilişkilerinin hem arttırılmasına hem de alenileştirilmesine haklı(!) bir bahane oluşturmuştur. ABD ve Siyonist İsrail, bu iş birliğini daha da derinleştirmek için hem İran hem de İhvan tehlike ve tehdidini sahte bayrak operasyonlarıyla daha da körüklemiştir. Bu hain ve işbirlikçi yönetimler, özellikle Arap Baharı ile ve Muhammed Mursi'nin Mısır'da yönetime gelmesiyle ihvan tehdidini, daha çok hisseder hâle gelmişlerdir. Mursi'nin iktidara gelmesi ise onların korkulu rüyası hâline gelmişti; Zeynel Abidin, Hüsnü Mübarek ve Kaddafi'den sonra sıranın kendilerine gelme ihtimali, uykularını kaçırmakta idi. Bu korku, bölgenin ülke yönetimlerini ABD'nin de zorlayıcı yönlendirmesiyle Siyonist İsrail'le normalleşme ilişkilerine ivme kazandırmaya itmiştir.

Bölge ülke yönetimleri, ABD ve Siyonist İsrail'in oluşturduğu suni korkularla yönetimlerini daha korunaklı, güvenlikli hâle getirmek için İsrail'e sığınma ihtiyacı duymuşlardır. Bu yönetimlerin ABD öncülüğünde İsrail ile gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde Siyonist İsrail ile normalleşme, İsrail'in var olma hakkını tanıma konusunda ikili anlaşmalar imzalamışlardır. Abraham ya da İbrahim anlaşmaları olarak da anılan bu anlaşmaları, bazı ülke yönetimleri tehdit ve şantajla, bazıları ise menfaat karşılığında imzalamışlardır. İsrail, Eylül 2020'de Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ve Bahreyn'le, Ekim 2020'de Sudan'la,[12] Aralık 2020'de ise Fas'la[13] normalleşme için ikili anlaşmalar imzalamıştır.

7 Ekim 2023 Aksa Tufanı

ABD başta olmak üzere Batılı emperyal ülkeler, Siyonist İsrail'i, bölge ülkeleri için hem korkulacak hem de sığınılacak bir ülke konumuna getirmiştir. Bu nedenle bölge ülke yönetimleri nezdinde Siyonist İsrail; istihbaratıyla, ordusuyla yenilmez, baş edilmez bir ülke olarak görülmekte idi! Bu durum, 7 Ekim Aksa Tufanı'na kadar böyle devam etmiştir. Ancak Siyonist İsrail'in bu büyülü tılsımı, Aksa Tufanı ile bir avuç kahraman mücahit tarafından yerle bir edilmiştir. Çünkü Aksa Tufanı ile Siyonist

11 Ürdün, dönemin emperyal devletleri tarafından 16 Mayıs 1916'da imzalanan gizli Sykes-Picot Anlaşması gereğince 11 Nisan 1921'de kurulmuştur. Başına da Şerif Hüseyin'in beş oğlundan biri olan I. Abdullah getirilmiştir. Diğer oğlu Faysal ise Irak'ın başına getirilmiş, Ali ise belirli bir süre Hicaz kralı olarak kalmıştır. Kral Abdullah ihanetinin bedelini Mescid-i Aksa'da 20 Temmuz 1951'de öldürülmekle ödemişti. Yerine Talal geçmişse de bir sene sonra krallıktan -İngiltere'nin isteğiyle- alınarak Talal'ın oğlu Hüseyin getirilmiştir. Siyonist İsrail'i tanıma ihanetini gerçekleştiren de Kral Hüseyin olmuştur. Şimdiki kral II. Abdullah da Kral Hüseyin'in oğludur. Kısacası bu aile bütünüyle hain ve işbirlikçi bir ailedir.

12 Sudan'ın İsrail ile normalleşme ilişki kurmasının nedeni ise ABD tarafından teröre destek veren ülkeler listesinden çıkarılma taahhüdü, aynı zaman ekonomik yardım yapılmasıdır. Bkz. https://www.sde.org.tr/haber/sudanda-israil-ile-normallesme-krizi-haberi-19798

13 Mesela Fas'ın, İsrail'le normalleşme anlaşmasını kabul etmesinin temel nedeni, ABD'nin Batı Sahra bölgesi üzerindeki Fas egemenliğini resmen tanımasıdır. Daha geniş bilgi için Halil Kaya'nın "Fas Neden Amerika ve İsrail'in Yanında?" yazısı, bkz. https://iktibasdergisi.com/2020/03/11/fas-neden-amerika-ve-israilin-yaninda/

İsrail, kuruluşundan bu yana görmediği ve beklemediği bir durumla karşı karşıya kalmıştır. Çünkü Aksa Tufanı ile Kassam Tugayları, Siyonist İsrail'de artık toparlanamayacakları tarzda bir sarsıntıya, bir depreme neden olmuştur. Dünyanın en vahşi ve en güçlü görünen Siyonist terör örgütünün karizması da tılsımı da yerin dibine batmıştır. Daha da önemlisi, 7 Ekim'den bu yana dünyanın süper güçlerinin; gizli, açık, meşru, gayrimeşru bütün imkânlarını Siyonist terör örgütü lehine seferber etmelerine rağmen, Gazze'nin yiğit halkına boyun eğdirememiş ve onları teslim alamamış olmasıdır. Üstelik benzerine çok az rastlanan türden, vahşi yöntemler kullanılarak şimdiye kadar denenmemiş ölüm kusan modern silahlarla, bombalarla en vahşi katliamları gerçekleştirmiş olmalarına rağmen...

Siyonist İsrail için ateşkes anlaşmasının hiçbir önemi yoktur. Çünkü ihanet ve verdikleri sözlerde durmamaları temel karakterleridir (Nisa, 155; Maide, 13). Onun için önemli olan, kendi sapkın inancının gereğini yerine getirmektir. Dolayısıyla Siyonist İsrail'in kendi imzaladığı antlaşmalarına bağlı kalması bile ancak güçle sağlanabilir. Çünkü Batılı emperyal ülkeleri yedeğine alan bu ırkçı rejim, kendini yenilmez bir güç ve üstün ırk olarak görmektedir. Aksa Tufanı ile Husilerin ve İran'ın füzeleri ile burnu sürtülse de bu hezimetini kabullenmek istememektedir.

Doğulu ve Batılı bütün emperyal güçler; deniz altı, deniz üstü, hava ve kara güçleriyle ve diğer her türlü yardım ve destekleriyle 363 km²'ye sıkıştırılmış Gazze'de, tam anlamıyla bir soykırım gerçekleştirmiştir. Bu kadar küçük, daracık bir bölgeye, on bin binlerce ton bomba atılmış ve bunun 1945'te Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan atom bombalarından daha fazla etkiye sahip olduğu uzmanlarca belirtilmiştir. On binlerce masum insan; çoluk çocuk, yaşlı, kadın demeden katledilmiş olmasına rağmen ne Gazze halkı teslim alınabilmiştir ne de rehineler kurtarılabilmiştir. Bunca insanlık dışı vahşete ve yendik, bitirdik demelerine rağmen, İzzeddin el-Kassam Tugaylarının direnci, -Allah'a şükür- kırıl(a)mamıştır. Hatta Gazze'nin her yerinde Siyonistleri geri püskürten, zırhlı araçlarını, Merkava tanklarını içindeki askerlerle birlikte paramparça eden İzzeddin el-Kassam Tugaylarının kahramanlıkları engellenememiştir.

Netanyahu, Batılı mücrim ortaklarıyla birlikte Gazze'nin kuzeyinde, güneyinde ve orta bölgesinde sağlam bir bina, okul, cami, hastane, kısacası taş üstünde taş bırakmamıştır. Ayrıca savaş uçaklarıyla ve ölüm kusan diğer silahlarıyla bebek, çocuk, yaşlı, kadın ve erkek ayrımı yapmaksızın on binlerce masum sivil Gazzeliyi katletmiştir. Hatta İsmail Heniye, Yahya Sinvar, Muhammed Dayf ve Mervan İsa gibi önde gelen liderleri şehit edilmelerine rağmen Kassam Tugaylarının direnci kırılamamış ve azmi yok edilememiştir.

Trump'ın Tehditleri ve Anlaşma

Trump, 2024 seçimini kazandıktan sonra bunak Biden'ın politikalarını yumuşak bularak daha sert politikalar izleyeceğini söylemiştir. Hatta kendisinin başkanlık görevini devralacağı 20 Ocak 2025'e kadar Hamas öngörülen anlaşmayı kabul etmezse Hamas'a "cehennemi yaşatacağı" şeklinde tehditler savurmuştur. Nitekim yapılan görüşmeler ve müzakerelerde aracı devletlerin çabaları neticesinde 19 Ocak 2025'te üç aşamalı bir anlaşma sağlanmıştır. Gerçi Siyonist İsrail için anlaşmanın da söz vermenin de hiçbir anlamı yoktu. Çünkü fırsat bulduğu her an saldırılarına yeniden başlayacak tıynetteydi.

Üç aşamalı anlaşmanın[14] her aşaması 42 gün sürecekti. Her aşamada da taraflar, aşamanın gereği olan taahhütlerini yerine getirmeye söz ve taahhüt vermekteydiler. İzzeddin el-Kassam Tugayları sözcüsü Ebu Ubeyde,[15] ateşkesle ilgili şu açıklamada bulunmuştur: "Halkımız, 471 gün boyunca hürriyeti ve kutsal değerleri için benzeri görül-

14 Anlaşmanın ayrıntıları için bkz. https://www.gencbirikim.net/gazzedeki-ateskes-gazze-halkinin-bir-zaferidir-2/

15 Kassam Tugayları sözcüsü Ebu Ubeyde -gerçek adı Huzeyfe Samir Abdullah el-Kahlut-, 30 Ağustos 2025 tarihinde bir hava saldırısında şehit düşmüştü. Şehadeti, İzzeddin el-Kassam Tugayları tarafından 29 Aralık 2025 tarihinde resmen duyurulmuştu. Allah şehadetini kabul etsin!

memiş fedakârlıklar yaptı. Aksa Tufanı harekâtı, Gazze'nin eteklerinde başladı ancak tüm bölgenin çehresini değiştirdi ve işgalle olan çatışmada ortaya yeni denklemler çıkardı. Gazze'nin dört bir yanında tüm direniş gruplarıyla tek vücut hâlinde işgale karşı cihat ettik ve onlara ölümcül darbeler indirdik. Mücahitlerimiz, cihadın son saatlerine kadar büyük bir kahramanlık ve cesaretle savaştı. Şüphesiz biz, imkânsız şartlarda mücadele ediyoruz. Askerî yeteneklerin ve savaş ahlakının eşit olmadığı bir savaşla karşı karşıyaydık.[16]

Ateşkesin Bozulması

Siyonist İsrail için ateşkes anlaşmasının hiçbir önemi yoktur. Çünkü ihanet ve verdikleri sözlerde durmamaları temel karakterleridir (Nisa, 155; Maide, 13). Onun için önemli olan, kendi sapkın inancının gereğini yerine getirmektir. Dolayısıyla Siyonist İsrail'in kendi imzaladığı antlaşmalarına bağlı kalması bile ancak güçle sağlanabilir. Çünkü Batılı emperyal ülkeleri yedeğine alan bu ırkçı rejim, kendini yenilmez bir güç ve üstün ırk olarak görmektedir. Aksa Tufanı ile Husilerin ve İran'ın füzeleri ile burnu sürtülse de bu hezimetini kabullenmek istememektedir.

19 Ocak 2025'te başlayan sözde ateşkes, 18 Mart 2025'de Siyonistlerin Gazze Şeridi başta olmak üzere Filistin'de birçok yere gerçekleştirdikleri saldırılarla bozulmuştur. Siyonist katiller tarafından yerinden edilen sivillerin sığındığı çadırlar, insanların toplu olarak bir arada bulundukları bölgeler, sağlık görevlilerinin veya basın mensuplarının faaliyet gösterdiği alanlar hedef alınmıştır. Bu saldırıların sonucunda Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi (OCHA), 23 Nisan 2025'te yapmış olduğu açıklamada Güney Gazze'de Nasser Hastanesi cerrahi bölümünün vurulması ve alev alması sonucu çok sayıda can kaybı olduğunu bildirmiştir.

10 Ekim 2025'te Başlayan Ateşkes

Trump göreve gelir gelmez birçok ülkeye -Kolombiya, Küba, Meksika, İran, Grönland- tehditler savurmuş, dünyanın patronu imiş gibi güç gösterisinde bulunmuştur. Bir taraftan barıştan söz ederken diğer taraftan da Hamas'a ve İran'a tehditler savurmaya devam etmiştir. Trump, ABD'deki Siyonist lobilerin, Evanjelistlerin Siyonist İsrail'de de Netanyahu'nun pohpohlaması ile dünyanın patronu imiş gibi dünyaya nizam vermeye çalışıyor. Trump mı Netanyahu'nun, Netanyahu mu Trump'ın sözüyle hareket ediyor sorusu akla gelebilir ama bu sorunun cevabı hiç de önemli değildir. Çünkü önemli olan sonucudur. Yani bu ikili, özelde Gazze'de, genelde ise bölgede birlikte soykırım gerçekleştiriyor mu gerçekleştirmiyor mu? Çünkü bu ikilinin ve temsil ettikleri sapık ideolojilerinin, varlıklarını savaşsız devam ettirebilmeleri mümkün değildir. Barış istiyor olmalarının anlamı ise yeni bir savaşın başlatılması içindir. Siyonizm de kapitalizm de hegemonik yapılarını kansız, katliamsız devam ettiremezler. ABD ile İran arasında görüşmeler anlaşma ile neticelenmek üzere iken birdenbire Siyonist İsrail ile İran'a saldırmalarının başka bir anlamı var mıdır? İran'a 13 Haziran 2025'te başlatılan saldırı 12 gün sonra ateşkesle sonlandırılsa da bu iki emperyal ve Siyonist güç için son anlamına gelmiyordu. Nitekim 28 Şubat 2026'da bir daha saldırdılar, saldırılarına halen devam etmektedirler.

Gazze'de soykırımın, İran'da savaşın nedeni bu eli kanlı iki katil iken Trump, bir taraftan da Gazze'de ateşkesin yeniden sağlanması için açıklamalar yapıyor ve görüşmeler için tehditler savurmaya devam ediyor. Nitekim bu ikili tarafından 29 Eylül 2025'te Beyaz Saray'da gerçekleştirilen görüşmenin neticesinde yapılan basın toplantısında Gazze Barış Planı açıklanmıştır. 20 madde olduğu belirtilen planın Hamas tarafından kabul edilmesi hâlinde savaşın derhal sona ereceği, İsrail'in kademeli olarak Gazze'den çekileceği belirtilmiştir. Ayrıca tüm esirlerin 72 saat içerisinde serbest bırakılacağı; Gazze'de, Hamas'ın dâhil olmadığı bir yönetim sürecinin başlayacağı duyurulmuştur.

Aslında eli kanlı bu ikilinin amacı, barış değildir. Asıl amaçları, bölgeyi kendi emperyal ve Siyonist amaçları için yeniden dizayn etmektir. Üstelik bu basın toplantısında adı "barış" olarak lanse edilen planda BM'nin kabul ettiği iki devletli çözüm, gündeme hiç getirilmediği gibi Siyonist katiller tarafından katledilen on binlerce masum Gazzelinin acılarına da hiç değinilmemiştir. Ama adı "Barış Planı" …

16 https://www.gencbirikim.net/gazzedeki-ateskes-gazze-halkinin-bir-zaferidir-2; https://www.sabah.com.tr/yasam/kassam-sozcusu-ebu-hubeyde-ateskes-anlasmasinin-ardindan-konustu-tarihi-bir-destan-yazdik-7235045

Hamas'ın Anlaşma ile İlgili 3 Ekim 2025 Tarihli Açıklaması

Hamas, Trump'ın 20 madde olarak açıkladığı sözde barış planı ile ilgili olarak bir basın açıklaması ile tavrını duyurmuştur. Bu basın açıklamasında Hamas, şu ifadeleri kullanmıştır:

"Filistinli diğer direniş güçleriyle geniş çaplı istişarelerde bulunmuş, ayrıca kardeş arabulucular ve dostlarla müzakereler yapmıştır.

Hareket, savaşın durdurulmasını ve işgalci askerlerin Gazze Şeridi'nin tamamından tamamen çekilmesini sağlayacak şekilde, Başkan Trump'ın önerisinde yer alan takas formülüne uygun olarak Gazze'de esir tutulan tüm esirlerin -canlı olanlar ve cesetler- serbest bırakılmasını kabul ettiğini ilan eder. Bunun için gerekli saha koşullarının sağlanması şarttır. Hareket, bu konunun detaylarını görüşmek üzere arabulucular vasıtasıyla derhal müzakerelere başlamaya hazır olduğunu teyit eder.

Ayrıca Hareket, Filistinli ulusal mutabakat ve Arap-İslam desteğine dayanarak Gazze Şeridi'nin yönetimini bağımsız kişilerden -teknokratlardan- oluşan bir Filistin kuruluna devretmeyi kabul ettiğini bir kez daha yineler."

Hamas siyasi büro üyelerinden Musa Ebu Merzuk ve Usame Hamdan ise teklifin tamamının değil, bir kısmının kabul edildiğinin altını çizmiştir. Özetle:

- Hamas'ın ateşkes, işgalin sona erdirilmesi, Filistin halkına yardımın sağlanmasını,

- Gazze Şeridi'nin terörizmden arındırılması maddesine katılmadıklarını çünkü Hamas'ın Washington ve Tel Aviv'in sınıflandırdığı gibi bir terör hareketi olmadığını,

- Gazze'nin yönetiminin yalnızca bağımsız ve ulusal bir Filistin heyetine devredilebileceği, bölgede herhangi bir yabancı yönetim veya gücün kabul edilemez olduğunu,

- Hareketin ancak, egemen bir Filistin devleti kurulduğu gün silahlarını teslim etmeye hazır olduğunu, ifade etmişlerdir.

Hamas'ın üst düzey yöneticisi Halid Meşal ise Katar'ın başkenti Doha'da düzenlenen konferansta yaptığı açıklamada, şunları söylemiştir: "Filistinlileri, Filistinliler yönetmelidir. Gazze, Gazze halkına ve Filistin'e aittir. Yabancı yönetimi kabul etmeyeceğiz. Direnişi, onun silahlarını ve bunu yürütenleri suç saymak kabul edebileceğimiz bir şey

değildir. İşgal olduğu sürece direniş vardır. Direniş, işgal altındaki halkların hakkıdır. Ulusların gurur duyduğu bir şeydir.

Ulusal ilkelerimize bağlıyız ve vesayet, dış müdahale ya da herhangi bir biçimde manda yönetiminin geri dönüşü mantığını reddediyoruz."[17]

Şarm el-Şeyh'teki Görüşmeler

19 Ocak'ta, ateşkes Siyonist İsrail tarafından bozulup çatışmalar tekrar başlayınca yeniden ateşkesin sağlanması için Katar'ın başkenti Doha'da, Mısır'da Şarm el-Şeyh'te; ABD, Türkiye, Mısır ve Katar arabuluculuğunda görüşmeler yapılmaya başlanmıştır. Trump 29 Eylül'de, açıkladığı 20 maddelik anlaşmayı Netanyahu'nun kabul ettiğini, Hamas'ın da kabul etmesi hâlinde ateşkesin yürürlüğe gireceğini belirtmiştir. Hamas, 3 Ekim'de planı genel olarak kabul ettiğini belirtmiştir. 6 Ekim'de de plan üzerinde müzakerelerde bulunmak üzere Şarm el-Şeyh'te görüşmelere başlanmıştır. Hamas, hareket olarak 8 Ekim 2025'te Şarm el-Şeyh'te Trump'ın 20 maddelik planını şartlı olarak kabul ettiğini açıklamıştır.

Trump, Truth Social'daki hesabından tarafların ilk aşamayı onayladığını duyurmuştur: "İsrail ve Hamas'ın barış planımızın ilk aşamasını onayladığını duyurmaktan büyük gurur duyuyorum. Bu, tüm rehinelerin çok yakında serbest bırakılacağı ve İsrail'in güçlü, kalıcı ve sonsuz bir barışa doğru atılan ilk adımlar olarak askerlerini, üzerinde anlaşmaya varılan bir hatta çekeceği anlamına geliyor.

Tüm taraflar adil bir şekilde muamele görecek. Bugün, Arap ve Müslüman dünyası, İsrail, çevredeki tüm ülkeler ve Amerika Birleşik Devletleri için büyük bir gün.

Bu tarihî ve eşi benzeri görülmemiş olayın gerçekleşmesi için bizimle birlikte çalışan Katar, Mısır ve Türkiye'den arabuluculara teşekkür ederiz. Barışı sağlayanlar kutsaldır."

Hamas da ABD, Türkiye, Katar ve Mısır'la, Trump'ın çabalarını takdirle karşıladıklarını duyurarak şöyle bir açıklamada bulunmuştur: "Gazze, Kudüs, Batı Şeria ve tüm Filistin topraklarında İsrail'in planlarına karşı onurlu duruş sergileyen Filistinlileri selamlıyoruz. Bu büyük fedakârlık ve dik duruş, işgalci İsrail'in boyun eğdirme ve yerinden etme planlarını başarısızlığa uğrattı.

Halkımızın fedakârlıklarının boşa gitmeyeceğini, verdiğimiz söze sadık kalacağımızı ve halkımızın özgürlük, bağımsızlık ve kendi kaderini tayin etme hakkı gibi ulusal haklarından vazgeçmeyeceğimizi vurguluyoruz."

Barış Planı olarak adlandırılan bu ateşkes antlaşması için Şarm el-Şeyh'te imza töreni düzenlenmiştir. Trump, bu törene katılmadan önce Siyonist İsrail'e uğramış ve Kneset'te bir saatten fazla süren bir konuşma yapmıştır. Trump, bu konuşmasında, soykırımcı İsrail'e verdiği desteği açıklamış, Netanyahu canisinin kendisinden adını dahi bilmediği, varlığından haberdar olmadığı silahlar istediğini aktardıktan sonra sırıtarak "Verdiğimiz bu silahları İsrail, çok iyi kullandı." deme küstahlığında bulunmuştur. Ayrıca Hamas'ı dünyanın başına gelmiş en büyük felaket olarak nitelerken İsrail'in bebek, çocuk, kadın, erkek, genç, yaşlı demeden katlettiği on binlerce Gazzeliyi tek kelimeyle bile anmamıştır.

Trump, dünya kamuoyunun da izlediği bu konuşmasında on binlerce masum insanın katilini durmaksızın övmüş, her aşamada koruyup kolladığını söylemiştir. Trump, bu açıklamasıyla özelde Gazze'de, genelde ise Filistin'de katliam gerçekleştirmek için Netanyahu'nun istediği her silahı verdiğini belirtmekle Gazze'deki soykırımda birinci derecede sorumlu olduğunu da itiraf etmiştir. Bu, zaten bilinen bir gerçekti ama bunu övünerek itiraf etmesi, nasıl bir cani olduğunu göstermiş oldu. Ayrıca itirafı tarihe kayıt düşülmesi açısından da önemli idi.

10 Ekim 2025 Ateşkes Anlaşması

13 Ekim'de Şarm el-Şeyh'te imzalanan Gazze ateşkes planı, iki aşamadan oluşmaktadır. Gazze'de ateşkesin yürürlüğe girmesiyle birlikte ilk aşamada şu adımların atılması bekleniyor:

- Savaşın derhal sona ermesi, Siyonist güçlerin belirlenen sınırlara çekilmesi ve bütün operasyonların, hava ve topçu bombardımanı dâhil, sonlandırılması; cephe hatlarının, geri çekilme şartları yerine gelinceye kadar sabit kalması (mad. 3),

- 72 saat içinde tüm rehineler -hayatta olanlar ve hayatını kaybedenler- iade edilmesi (mad. 4),

17 https://www.yenisafak.com/dunya/hamas-gazzede-yabanci-yonetimi-kabul-etmeyecegiz-4795547

- İsrail de 250 ağırlaştırılmış müebbet alan mahkûmun yanı sıra 7 Ekim 2023'ten sonra gözaltına alınan 1700 Gazzeliyi, tüm kadın ve çocuklar dâhil serbest bırakması (mad. 5),

- Gazze Şeridi'ne acil insani yardım gönderilmesi; bu yardımların, en azından 19 Ocak 2025 tarihli insani yardım anlaşmasında belirtilen miktarlarda olması; altyapının, hastanelerin ve fırınların onarımı, enkaz kaldırma ve yolların açılması için gerekli ekipmanların girişinin sağlanması (mad. 7),

- Hiç kimsenin Gazze'yi terk etmesi için zorlanmaması (mad. 12),

- Hamas ve diğer grupların Gazze yönetiminde görev almaması; askerî, terör ve saldırı altyapıları -tüneller, silah üretim tesisleri- yok edilmesi, Gazze'nin silahsızlandırılması (mad. 13),

- Arap ve uluslararası ortaklarla birlikte Gazze'de konuşlandırılacak geçici bir Uluslararası İstikrar Gücünün (International Stabilization Force-ISF) kurulması (mad.15),

- İsrail'in, Gazze'yi işgal ve ilhak etmemesi, ISF güvenliği sağladıkça İsrail ordusunun (IDF); ISF, garantörler ve ABD'yle kararlaştırılacak standartlar ve takvimlere göre Gazze'den kademeli olarak çekilmesi. IDF'nin, işgal ettiği bölgeleri aşamalı olarak ISF'ye devretmesi (mad. 16),

Şarm el-Şeyh'teki ateşkes antlaşması, Trump ve Sisi'nin başkanlık ettiği, 30 civarında temsilcinin ve 4 ülkenin garantörlüğünde imzalanmıştır. Hamas bu antlaşmanın uygulanmasında özellikle Katar, Türkiye ve Mısır'a güvendiğini söylemiştir. Ancak Siyonist İsrail, antlaşmanın üzerinde bir ay bile geçmeden ateşkesi ihlal etmeye başlamıştır. BBC tarafından verilen uydu görüntülerine göre İsrail, kontrolü altında kalan Gazze bölgelerinde bin 500'den fazla binayı yıkmıştır.

Oysa ateşkesin temelini oluşturan ABD başkanı Donald Trump'ın Gazze için önerdiği 20 maddelik barış planı, hava ve topçu bombardımanı dâhil tüm askerî operasyonların askıya alınacağını öngörmekteydi. Trump'ın da imza tarihinden bu yana defalarca "Savaş bitti." demesine rağmen Siyonist İsrail, saldırılarını devam ettirmiştir.[18]

Ateşkese rağmen Siyonist saldırılar durmamış, her gün kundaktaki bebekler dâhil, onlarca masum Gazzeli katledilmiştir. Gazze'de ateşkesin yürürlüğe girdiği 10 Ekim 2025'ten bu yana İsrail'in saldırılarında 1222'den fazla kişinin hayatını kaybettiği, 4 bin 53 kişinin yaralandığı, enkaz altında ise 804 kişinin cenazesine ulaşıldığı belirtilmişti. Sadece Temmuz 2026'da 152 Gazzeli katledilmiştir.[19]

Kassam Tugayları sözcüsü Ebu Ubeyde,[20] Gazze'de yaşanan katliamlar ve ateşkes ihlalleri üzerine arabuluculara ve İslam dünyasına seslendiği kapsamlı bir açıklama yayımlamıştır. Ebu Ubeyde, bu açıklamasında, Gazze Şeridi'nde sivillere yönelik günlük katliam silsilesinin ve işgalcinin yükümlülüklerinden kaçmasının, garantör devletleri büyük bir sorumlulukla karşı karşıya bıraktığını belirtmiştir. "ABD dışındaki arabuluculara" ifadesiyle doğrudan Türkiye, Mısır ve Katar'a hitap eden sözcü, şu soruları yöneltmiştir:

"Neredesiniz, rolünüz nerede, garantileriniz nerede? ABD dışındaki arabuluculara ve ümmetimizin evlatlarına sesleniyoruz. Kurban ile celladı bir tutmayın. Gazze'deki kardeşlerinizin yanında tarihe geçecek onurlu bir duruş sergileyin.

Bizler, ABD dışındaki arabuluculara seslenirken aslında kendi halkımıza ve ümmetimizin evlatlarına sesleniyoruz. Kurban ile celladı bir tutmayın. Gazze'deki kardeşlerinizin yanında tarihe geçecek onurlu bir duruş sergileyin. Bizim düşmanımız, sizin düşmanınız, ümmetimizin düşmanı ve bu dünyadaki her özgür insanın düşmanı olan işgalciyi dizginlemek; onu mazlum ve acılı halkımızdan daha fazla taviz istemeye değil, yükümlülüklerini yerine getirmeye zorlamak için tüm çabalar birleştirilmelidir."[21]

Ateşkeste İkinci Aşama

18 https://turkish.aawsat.com/d%C3%BCnya/5208088-i%CC%87srail-ate%C5%9Fkesin-ba%C5%9Flamas%C4%B1ndan-bu-yana-gazzede-bin-500den-fazla-binay%C4%B1-y%C4%B1kt%C4%B1

19 https://www.aa.com.tr/tr/dunya/gazzedeki-saglik-bakanligi-israil-ordusunun-ateskese-ragmen-gazzedeki-saldirilarinda-temmuzda-152-kisi-oldu/4015911

20 Kassam Tugaylarının sözcüsü Ebu Ubeyde'nin -Huzeyfe Semir Abdullah el-Kahlut- hayatını kaybettiği, 29 Aralık 2025 tarihinde duyurulmuştur. Örgüt, yeni dönemde de "Ebu Ubeyde" unvanını ve simgeleşen kırmızı kefiyeyi, görevi devralan yeni maskeli sözcüye devrettiğini açıklamıştır. Yeni sözcünün gerçek adı ve kimliği, güvenlik gerekçesiyle kamuoyuyla paylaşılmamıştır.

21 Ebu Ubeyde'nin açıklamasının tamamı için bkz. https://www.mepanews.com/kassam-sozcusu-ebu-ubeyde-garantor-ulkelere-seslendi-garantileriniz-nerede-78012h.htm

Birinci aşama tamamlanmadan ikinci aşama ile ilgili 15 maddelik yol haritası açıklanmıştır.[22] Çünkü birinci aşamada Hamas taahhütlerini yerine getirirken Siyonist İsrail, taahhütlerini yerine getirmemiştir. Üstelik ateşkesin başladığı ilk aydan -Kasım 2025- itibaren ateşkesi ihlal ederek saldırılarına devam etmiştir. Ateşkesin ilan edildiği tarihten bu yana işlenen bunca ateşkes ihlaline, garantör ülkeler müdahale etmediği gibi, barış planının uygulanmasında birinci derecede sorumlu olan Trump da müdahale etmemiştir. Hamas, haklı olarak işgalci İsrail birinci aşamadaki taahhütlerini yerine getirmeden ikinci aşama için barış kurulunun açıkladığı 15 maddelik yol haritasını şartlı olarak kabul ettiğini açıklamıştır. Hamas, barış kurulunun açıkladığı yol haritasına uymak için;

1- Siyonist kaynaklı her türlü saldırının durdurulması, Siyonist İsrail'in Gazze Şeridi'nden çekilmesi, idari komitenin göreve başlaması, uluslararası koruma güçlerinin konuşlandırılması, işgal yönetiminin Gazze'de kurduğu silahlı çeteler ile milislerin dağıtılması, yeniden imar, kendi kaderini tayin hakkının güvence altına alınması, bağımsız Filistin devletinin kurulması ve vatandaşlarının haklarının korunması,[23]

2- Anlaşmanın ikinci aşamasına geçilebilmesi için, Siyonist İsrail'in birinci aşamadaki bütün taahhütlerini yerine getirmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla Hamas, işgal güçleri Gazze'den çekilmeden ve birinci aşamadaki taahhütlerini yerine getirmeden silahların tesliminin de söz konusu olmayacağını açıkça belirtmiştir.

Sonuç olarak;

Nuh Arslantaş'ın da belirttiği gibi,[24] Trump'ın "Gazze Barış Planı", görünürde barış ve istikrarı hedefleyen bir metin olarak sunulsa da özünde İsrail'in tezlerini kamufle ederek meşrulaştıran, Filistin'in iradesini yok sayan ve bölgesel dengeleri İsrail ile ABD lehine yeniden şekillendirmeyi amaçlayan, samimiyetten uzak bir barış girişimidir. Ayrıca plan, dünyada yükselen İsrail karşıtlığını dizginlemeyi hedefleyen, ustaca kurgulanmış bir diplomatik manevra niteliği taşımaktadır.

İsrail açısından stratejik kazanımların, ABD açısından jeopolitik rolün, Netanyahu açısından kişisel ve siyasi çıkarların öne çıktığı bu plan, Filistinliler açısından ise direnişi tasfiye eden ve siyasal iradeyi ortadan kaldıran bir "komplo" niteliği taşımaktadır.

Trump'ın kendi krallığında oluşturduğu barış kurulu, aslında işgal kuruludur. Asıl amacını barış sözcüğüyle kamufle ederek emperyal amacını gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Zaten bu kurula seçtiklerinin bir kısmı da kendisi gibi eli kanlı birer katildir. Bu kurulda Gazze'de bunca katliamı, soykırımı gerçekleştiren Netanyahu ile birlikte Irak'ın 2003 işgalinde yüzbinlerce masum Iraklının katledilmesinde sorumluluğu olan Tony Blair ve damadı Kushner de vardır.

Trump'ın amacı, Gazzeli mazlum halka yönelik Siyonist zulmü engellemek olmadığı için, 10 Ekim 2025 itibariyle geçerli olan ateşkesin ihlal edilip edilmemesini önemsememiştir. İşin üzücü yanı, diğer garantör ülkeler de Siyonist İsrail'in ateşkese rağmen gerçekleştirdiği saldırılarla ilgilenmemişlerdir. Oysa garantörlük, ateşkese uyulup uyulmadığını takip etme, gerektiği zamanda müdahale etme gibi sorumluluklar yüklemektedir. Çünkü garantör ülke demek, bir anlaşmanın veya sözleşmenin yerine getirilmesini güvence altına almak için söz veren ülkedir. Garantör ülke kısaca, güvence veren ve bunun gerçekleşmesini gözeten ve denetleyen devlet anlamına gelmektedir (TDK).

Türkiye, Kıbrıs'ta garantör ülkedir. Bu nedenle Kıbrıs'ta kabul edilen uluslararası anlaşmalara uymayan Rumlara karşı 1974'te çıkartma gerçekleştirmiştir. Çünkü garantörlük, garantör olan ülkeye böyle bir hak vermektedir. Türkiye, 13 Ekim 2025'te Şarm el-Şeyh'te ABD, Mısır ve Katar'la Gazze ateşkes antlaşmasına sadece imza atan değil, uygulamayı izleyen ve denetleyen aktif garantör konumunda bir ülkedir. Ama ne Türkiye ne de diğer garantör ülkeler, Siyonist İsrail'in ateşkesi sürekli ihlal etmesine rağmen sorumluluklarını yerine getirmişler, sadece konuşmuşlardır. Ne yazık ki attıkları imzaya bile sahip çıkamamışlardır.

22 15 madenin ayrıntıları için bkz. https://www.haber7.com/dunya/haber/3647724-gazzede-tum-dengeleri-degistirecek-plan-baris-kurulu-yol-haritasini-acikladi

23 https://www.mepanews.com/hamastan-silah-birakma-iddiasina-dair-ilk-aciklama-78974h.htm

24 https://serbestiyet.com/gunun-yazilari/trumpin-gazze-plani-israilin-tezlerini-kamufle-eden-sozde-baris-plani-220542/

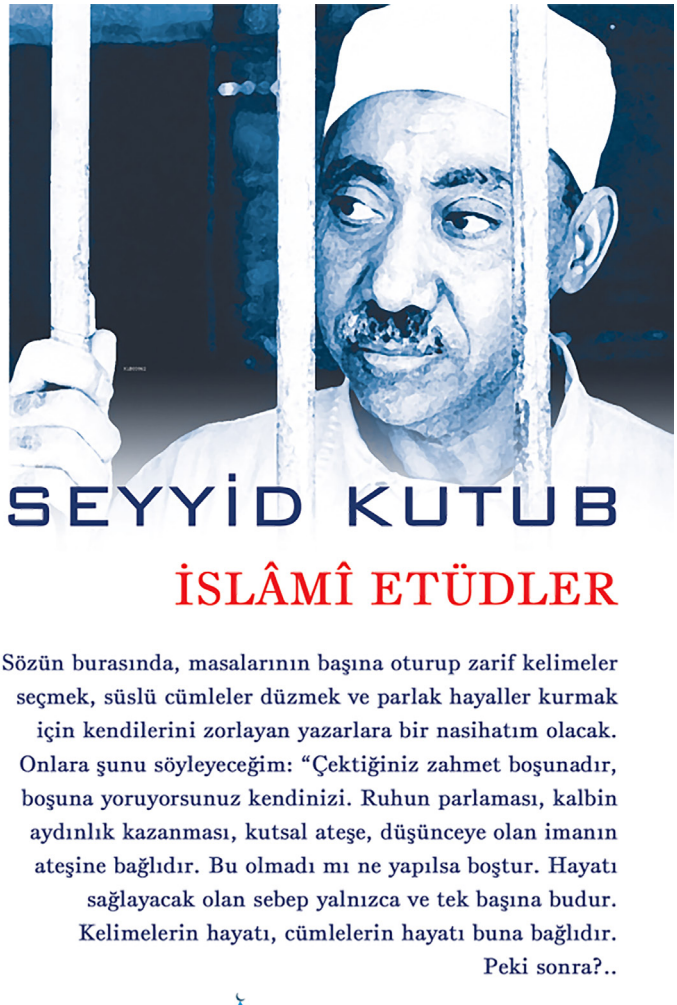
Şehadetinin 60. Yılında Seyyid Kutub'u İslami Etüdler Eseriyle Yeniden Hatırlamak

Fatih PALA
fatihpalafatih@gmail.com

Yüce Allah'a, hamd u sena; biricik örneğimiz, rehberimiz ve öğretmenimiz Rasulullah'a salât u selam olsun.

Kitaplar olmasa imiş, hayat da olmaz imiş. Kalbimiz okuyarak atmaya başladı yavaş yavaş. Okuyorum, okuyorsun ve okuyor; ne kadar güzel! Ah böyle olsa ama okumuyoruz, okumuyorsunuz ve okumuyorlar maalesef! Bunlar, uzak tespit olmaktan ziyade, yakınımızı çepeçevre kuşatmış vaziyette. Okumak güzel, evet; peki, yazmanın lezzeti nasıl imiş? Eğer yazmaya kapı aralamıyorsa okumak; onu nereye kondurmalıdır ki? Okumanın, yazmanın nesi olduğuna dair kitap yazanlar olmuştur.

Şimdi bize, bu sözleri sarf ettiren okunaklı ve pek dokunaklı esere geçmek gerekirse eğer; şehadet bilincini hem kendi zamanına hem de gelecek tüm zamanlara nakşeyleyip de giden

bir şehid adamın -Seyyid Kutub'un- diğer kitapları kadar gündem edilmeyen, üzerinde durulmayan ve aslında bunun doğru olmadığını bana düşündüren kitabı, **İslami Etüdler.**[1] Bu düşünce, onu tanıtma görevini yükledi üzerime. Şimdiye değin böylesi heyecan ve umut verici, harekete geçirici bir kitap neden genç dimağlara sunulmadı, sorusunu sordurucu bir eser var karşımızda.

İslami Etüdler'in en az *Yoldaki İşaretler*[2] kadar beni etkilediğini özellikle ifade etmeliyim. Ve satır aralarında ilerlerken tüylerimi diken diken eden bu şehid sözlerin; ta şehadetinden -29 Ağustos 1966'da şehid olmuştu- on dört sene evvel (1952) yazıldığını da görünce bir şehidin yaşamının ölümüne eşdeğer olduğunu içten içe, derinden derine hissettiğimi açıkça belirtmeliyim. Bu eserdeki yazıların, o dönemin Mısır'ında yayın hayatına devam eden Davet gazetesinde ve er-Risale dergisinde neşredildiğini not düşmekte fayda var.

Şehadetiyle ülkesinin sınırlarını aşarak nice memleket insanlarını etkileme bahtiyarlığına erişen bu kutlu şehid, mevzu bahis eserinin hemen başında Tağutların Yıkılışı'nı ve Allah'ın Rasulü'nün Zaferi'ni konu ediniyor. İnkılapçı bir kimlik ve misyonla tarihe el atan bir "önder"in, yıkarken en harika olanı yapmanın ustalığını gösterdiği o izzetli günleri resmederek kitabının daha başında okuyucuyu harekete bandırıyor.

Kitapta Neler Var?

Eserde; itikadi, içtimai, siyasi, ekonomik, edebî, hukuki, ailevi, ahlaki mevzulardan Müslüman Kardeşler cemaatine ve şehid imam Hasan el-Benna'ya kadar çok yönlü bir konu dağılımı var. Seyyid Kutub'un yaşadığı yıllarda topluma ve toplumun meselelerine karşı gamsız ve kayıtsız kalmadığını, soru ve sorunlara karşı mümin duyarlılığı içerisinde konuların bam teline bastığını ve çözüm yollarını arşınladığını görüyoruz. Halka üst perdeden bakıp yalnızca edebiyat yapma sevdasında olanlara büyük bir ders verici nitelik taşımıştır yaşadığı o günlerde. Kitap içerisindeki makalelerde zaman zaman yaşadığı ülke olan Mısır özeline girmesi yani yerel gündemlere parmak basması kaçınılmazdır. Zira orada yaşıyor, oradaki insanları dikkate almadan edemiyor ki! Bir yazar, hele bir de şehitliğe giden bir yolun taliplisiyse eğer insanlara meşale olma görevini zirve noktasına kadar yapmak zorundadır ve nihayetinde Seyyid Kutub bunu yapmıştır da. Sözleri, bıçak gibi kesmiştir, muhataplarını. Yazmakla kalmamış, meydanlara kazımıştır cümlelerini.

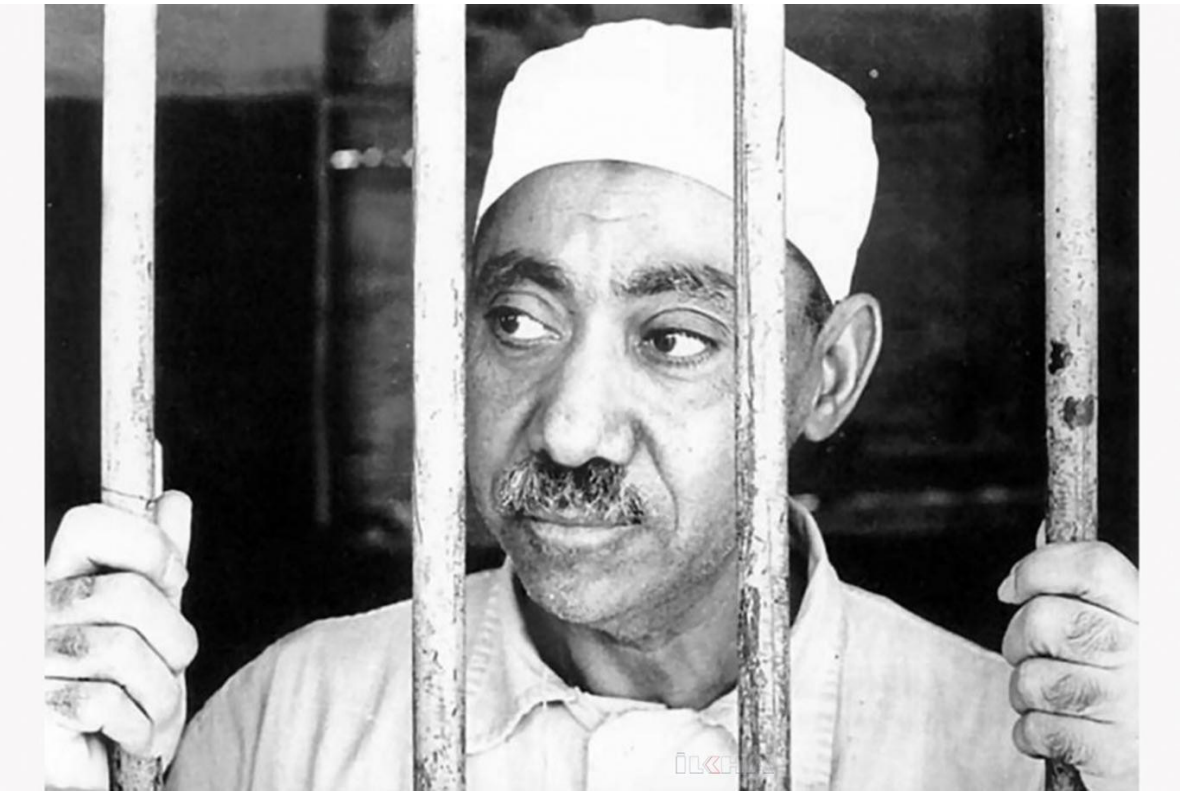
Şehadetiyle ülkesinin sınırlarını aşarak nice memleket insanlarını etkileme bahtiyarlığına erişen bu kutlu şehid, mevzu bahis eserinin hemen başında *Tağutların Yıkılışı*'nı ve *Allah'ın Rasulü'nün Zaferi*'ni konu ediniyor. İnkılapçı bir kimlik ve misyonla tarihe el atan bir "önder"in, *yıkarken en harika olanı yapmanın ustalığını gösterdiği* o izzetli günleri resmederek kitabının daha başında okuyucuyu harekete bandırıyor. Oturarak okuyorsanız eğer ayağa kalkma ve haykırma ihtiyacı hissedersiniz bir müddet sonra. Ki biliyorsunuz ne tağutların kökü kurumuştur ne de muvahhidlerin mücadelesi son bulmuştur. Hak ile batılın amansız kavgası, ilk insandan son insana kadar uzanan bir iletişim uzantısı işlevi görür gibi, yayıldıkça yayılır.

Aile Kurumunun Önemi ve Nüfus Planlamasının Yersizliği

Ailevi hususlardan birini ele alırken bir kadının tek bir erkeğe tahsis edilişini büyük bir hikmet

1 Çev. Hasan Fehmi Ulus, Beka Yay.

2 Çev. Kamil M. Çetiner, Beka Yay.

olarak karşılar ve biyolojik açıdan en sağlıklı ve en yararlı yolun bu olduğunu belirttikten sonra, çocukların en nezih ve en temiz bir şekilde vücut bulmasına tek çare olarak yine bunu görür. Bu sözlerinden olarak onun ne kadar derin bir ilmî birikimi, üzerinde taşıdığını da anlayabiliyoruz.

O dönemde Mısır hükûmetinin nüfus planlamasına gitmesine şiddetle karşı çıkar. Eğer başka ülkelere karşı kuvvet gösterisinde bulunmak isteniyorsa bunun, nüfusun önüne geçmekle değil, aksine nüfusun önünü açmakla olacağını hatırlatır. Mesela yine o günlerde Almanya, İtalya, Rusya, Japonya gibi ülkelerin hatta küçücük İsrail'in bile kat kat nüfus artırma derdinde olduğuna dikkatlerini çeker yetkililerin.

Asıl Köle Kimdir ve Özgürlük Nedir?

Seyyid Kutub, köleliğe öyle bir tanım getiriyor ki belki de bu tür bir tanımla ilk kez karşılaşıyorsunuz. Sosyal sistemlerin ve ekonomik şartların zoruyla özgürlüklerini yitirme durumunda bırakılan, efendiler tarafından ticaret metası ve hayvan muamelesi gören kişilerin köle olmadığını *bilakis asıl kölenin, sosyal sistemlerin ve ekonomik şartların en ufak bir şekilde bile tutsaklığa zorlamadığı hâlde, buna isteyerek can atan kişi ve kişilerin olduğunu,* beyinleri zonklatıcı şekilde sunar. Peki, ya özgürlük? Özgürlüğün yumruğunun bazen kanayabileceğini ama kahredici bir nitelik taşıyan darbeyi vurma bahtiyarlığının daima onun olduğunu, böylesi darbeyi daima onun indirebileceğini söylüyor Seyyid Kutup. Tabii ki bunun, Allah'ın yeryüzündeki kanununun bir gereği olduğunu da eklemeyi unutmuyor. Çünkü özgürlük onun için, geleceğin zirvesindeki en yüce gayedir, kölelikse geçmişin uçurumlarına doğru tepe taklak yuvarlanan çarpık bir dönüştür. (Şimdiden tavsiye hakkımızı kullanmak gerekirse eğer bu eseri okuyacak olanların, kölelik bahsini özellikle ve ağır ağır, sindirerek okumaları istirhamımdır.)

Kalem Sahipleri Neler Yapabilir?

Sözün o esrarlı gücüne, belli bir zaman sonra inanmaya ve onun etkisini görmeye başlar. Yaz-

dıklarıyla toplumu zor günlerde nasıl ayakta tuttuğunu kendisi bile anlayamaz. Bunun, Rabbinden gelen bir lütuf olduğunu kavrar. Ve artık tarihe mal olmuş şu müthiş sözlerini tüm mücahitliğiyle bayraklaştırır: *"Muhakkak ki kalem sahipleri çok şey yapabilir. Ancak bir şartla; düşüncelerinin yaşayabilmesi için kendileri ölecekler, bunu göze alacaklar. Düşüncelerini, etleriyle ve kanlarıyla besleyecekler. Hak olduğuna inandıkları şeyi söyleyecekler. Her kelime uğruna kanlarını feda edecekler. Şüphesiz düşüncelerimiz de kelimelerimiz de hareketsiz cesetler olmaktan kurtulamayacaklardır. Ne zaman ki biz, onların uğrunda ölürüz, onları kanlarımızla besleriz; işte o vakit dirilik kazanırlar, diriler arasında yaşama şansını elde ederler. Bunun başka yolu yoktur."* Ne kadar sarsıcı, ne kadar heybetli ve ne kadar öğüt verici mücahid sözler bunlar, değil mi? Belki de pek çok Seyyid Kutub okuyucusu, bu sözlerinin hangi eserinde geçtiğini merak etmişlerdir. İnşallah, bu vesileyle kaynağını göstermiş oluyoruz kardeşlerimize.

Kalem sahipleriyle ilgili söyleyecekleri yukarıdaki sözleri ile sınırlı kalmaz. Masalarının başında oturup da zarif kelimeler seçen, süslü cümleler düzen ve parlak hayaller kuran ve bunlar için kendilerini zorlayan yazarlara nasihat etmekten beri durmuyor şehid yazar. Çekilen onca zahmetin boşuna olduğunu, boş yere kendilerini yorduklarını dile getiriyor ve ruhun parlaması, kalbin aydınlanması ve yüreklerde bir kıvılcım çakılması için düşünceye, imanın ateşinin gerekli olduğunu serdediyor. Kelimelerin ve cümlelerin hayatını buna bağlıyor.

İnsanlık Düşmanı Batı!

Kitabın bazı yerlerinde şehidin, "Batı Sömürgeciliği"ne karşı isyan bayrağı çektiği alenen görülüyor. Sayıları milyonları bulan ülke evlatlarının yüreklerine kin, nefret ve intikam tohumlarının ekilmesini, kendi ayakları üzerinde durma yetkinliğine sahip olmaya başladıkları andan itibaren, Batı'nın insanlığın düşmanı olduğunu ve ellerine geçen ilk fırsatta onu yerle yeksan etmeleri gerektiğini inkılapçı bir öncülükle haykırıyor. Ve "Yeter artık!" diyor.

Kelimeler... Mumdan Yapılan Gelinler...

Kitabın sonlarına doğru Şehid İmam Hasan el-Benna'dan ve onun müthiş hareket ve cemaat dehasından bahis açmayı da bir ödev biliyor Seyyid Kutub. Yüce Allah'ın ona bahşettiği davetçi kimliğiyle halkları, dize yani rahmet denizine halka halka getirmesi ve şerefli ömrünü şehadetle bereketlendirmesi, pek az kimsenin nasibidir. Kutub'un, kelimelerin mumdan yapılan gelinler gibi olduğu ve ne zaman onların yolunda ölünürse işte o vakit ruh kazanacakları, hayat bulacaklarına dair sözleri, el-Benna'nın şehadeti vesilesiyle dilinden onurluca dökülür.

Eserin sonunda, 50'li yılların başında yaptığı Suriye ve Lübnan gezisi sonrası Müslüman Kardeşler üzerindeki izlenimlerini paylaşıyor. Onlara, sadece Mısır'ın değil, tüm dünyadaki Müslümanların ihtiyacı olduğunu, diğer ülke topraklarındaki kardeşlerinin kendi siyaset ve yöntemlerini merak ettiklerini büyük bir iştiyakla bildiriyor. Sonra da vahyi esas alarak çok geniş bir perspektifle davayı tüm insanlara ulaştırma bilincini yaşatmak gerektiğini ve evrensel boyutta yürüyecek dava erlerinin büyümesini ümit ederek; sözlerini, selam verip rahmet dileklerinde bulunarak bağlıyor.

Şehadetinin altmışıncı seneidevriyesinde, ihtiyaç duyanlar için -ki her zaman duyanlardanım- yolumuzu aydınlatma görevini hâlâ sürdüren aziz şehidin bu kıymetli eserini zihinlerinize misafir etmeyi, sorumluluğumun verdiği bir zorunluluk olarak gördüm. İslami Etüdler'in en az *Yoldaki İşaretler* kadar önemsenmesini, öncelenmesini ümit ve temenni eder, "ey şehid, yolun yolum oldu benim"[3] diyerek sözlerimi bağlarım.

3 Grup Genç, *Şehadet Vakti* albümü, 1993, İst.

Kıssadan Hisse: Züleyha Çağı

Taşkın ÖNEL

Kur'an-ı Kerim'de üzerinde en çok durulan kıssalardan biri de Hz. Yusuf'un (as) kıssasıdır. Gördüğü rüyayı babasına anlatmasıyla başlayan hayatı; kuyuya atılması, köle olarak satılması, iftiraya uğraması, zindana atılması, Mısır'ın maliyesinden sorumlu olduğu pozisyona getirilmesi ile devam eder. Her bir aşaması, bizler için ibretlerle dolu olan bu kıssanın, önemli bir noktası da Züleyha ile ilgili olan kısmıdır. Hz. Yusuf'un (as) yüzünün güzelliğinden etkilenen Züleyha, ona karşı büyük bir arzu beslemeye başlar ve bu arzusunu elde etmek için de ona gayriahlaki bir yolla yaklaşmaya çalışır. İstediğini elde edemeyince de Hz. Yusuf'a (as) iftira yolunu seçer. Kadının kocasının konumu dolayısıyla da kimse Hz. Yusuf'un (as) masum olabileceği ihtimalini düşünmez. Öyle ya koskoca valinin karısının sözüne güvenilmeyecek de bir kölenin sözüne mi itibar edilecekti. Böyle bir seçenek hiç olabilecek bir şey değildi, olmadı da. Herkes, Züleyha'nın iffetini savunma durumuna geçmişti, Hz. Yusuf'un (as) iffeti, akıllara gelmemişti.

Züleyha'nın yaptıkları, gücü elinde bulunduran ve Allah'tan korkusu olmayan bir kadının, neler yapabileceğinin bir sembolüdür aslında. Hiçbir kuvvet tarafından kontrol edilmeyen, heva ve hevesin boyunduruğu altında bulunan bir kadının, istediklerini elde etmek maksadıyla hiçbir şeyden çekinmeyeceğini bizlere göstermesi bakımından, bu kıssadan alınması gereken hissemizi sunmaktadır.

Züleyha'nın yaptıkları, gücü elinde bulunduran ve Allah'tan korkusu olmayan bir kadının, neler yapabileceğinin bir sembolüdür aslında. Hiçbir kuvvet tarafından kontrol edilmeyen, heva ve hevesin boyunduruğu altında bulunan bir kadının, istediklerini elde etmek maksadıyla hiçbir şeyden çekinmeyeceğini bizlere göstermesi bakımından, bu kıssadan alınması gereken hissemizi sunmaktadır. Aslında Allah'tan korkmayan ve hiçbir ahlaki değer yargısı taşımayan bir bireyin, her türlü kötülüğü yapması bek-

lenir. Bu durum sadece kadına özgü değildir. Ancak kadının toplumun temel yapı taşı olan ailenin başkahramanı olduğu düşünüldüğünde onun yapacağı tahribat, bireysel olmanın ötesinde sosyal bir bozulmayı da zincirleme olarak beraberinde getirecektir.

"Allah'ın, (iki cinse) birbirinden farklı özellik ve lütuflar bahşetmesi ve mallarından harcama yapmaları sebebiyle erkekler, kadınların yöneticisi ve koruyucusudurlar. Saliha kadınlar Allah'a itaatkârdır ..." (Nisa, 34) mealindeki ayet-i kerimede, kadına kıvam verici, ona yol gösterici olarak erkeğin gösterilmesi, kadının toplum düzenindeki asli yerini vurgulayan önemli bir noktadır. Zira pek çok olaydan, duygudan erkeklere nazaran daha çabuk etkilenen kadınların yönlendirilmesi noktasında erkeklere bir sorumluluk yüklenmiştir. Bu durum, kadın ve erkeklerin birbirilerine eşit olarak yaratılmadıklarının, fıtratlarının aynı olmadığının ilahi delilidir aslında. Allah (azze ve celle) bunu, böyle murat etmiştir. Buna karşı koymak, bunun böyle olmadığını iddia ve ispat çabası içine girmek, fıtrata aykırı hareket etmekten başka bir şey değildir. Ayette kıvam vericilik görevinin erkeğe bırakılmasını, feminist düşüncelerin etkisi altında kalanların şiddetle inkâr ettiklerini görürüz. Onlara göre kadının korunmaya ve yönlendirilmeye ihtiyacı olduğunun söylenmesi, kadını aşağılamaktan başka bir şey değildir. Oysaki bir kimsenin daha çok gözetilmeye, korunmaya ihtiyacının olması, onun aşağılandığının ya da yok sayıldığının bir göstergesi olamaz. Bu durum olsa olsa o kişinin daha çok sevildiğinin, önemsendiğinin işareti olur. Nitekim doğar doğmaz korunmaya ihtiyacı olan tüm canlıların bu durumu, onların aşağılandığının değil, önemsendiklerinin göstergesidir. Bütün mahlukatın yavruları doğar doğmaz güçsüz ve çaresizdirler. Annelerinin ilgisine, desteğine, yönlendirmesine ihtiyacı vardır. O hâlde Allah'ın (cc) bunları bu şekilde yaratmasının onlara yapılmış bir haksızlık olduğunu, onları aşağılamak anlamına geldiğini söylemek olur mu? Yani Allah'ın (cc) birini, diğerine ihtiyaç duyacak şekilde yaratması, onu aşağılamak ya da önemsiz kılmak değildir. Onun yaratmasında hiçbir kusur ya da noksanlık yoktur, bunu düşünmek ya da iddia etmek, Allah'a (cc) olan imanın zayıflığını göstermekten başka bir şey değildir.

Züleyha, Hz. Yusuf'tan (as) muradını alamayınca iftira yoluna başvurmadan önce, Allah'ın yarattığı fıtrat hakkında bilgi ve iman sahibi olsaydı böyle bir yola başvurmayacaktı elbette. Zaten zinaya yaklaşma noktasında da Allah'tan (cc) korkardı ve böyle bir fiile asla yaklaşmazdı. Asırlar önce yaşanmış bu hadisenin günümüze bakan tarafı de burada görünüyor işte. Kişide Allah korkusu yoksa onu durduracak başka bir kuvvet olmalıdır. Kanunlar, insanların mağduriyetlerini önleyecek düzeyde ve fıtrata uygun olmalıdır ya da örf, buna göre şekillenmelidir.

Bu kıssada kadına tanınan bu sınırsız gücün, sorgulanmaya bile gerek duyulmadan kadının sözünün doğru kabul edilmesinin, günümüzün büyük bir sorunu hâline geldiğini söylemek yanlış olmaz. Zira kadınının beyanının mutlak doğru kabul edilmesinin, kadının iftira edebileceği, intikam alabileceği gerçeğinin göz ardı edilmesi, asırlar öncesinde masumiyet karinesi bir peygamberin hayatında büyük sıkıntılara yol açtığı gibi günümüzde de benzer durumlara yol açabilmektedir maalesef. Kadın fıtratını en iyi bilen Allah'ın (cc), şahitlik için en az iki kişi istediği durumlarda, İslam'ın hükümlerine göre hareket ettiğini iddia eden bizler, tek şahidin yeterli olacağını söylüyor ve kim bilir belki onlarca, yüzlerce, binlerce insanın mağdur olmasına sebep oluyoruz. Ya da böyle bir duruma düşmemek adına kadınların toplum içinde bağırarak, zor kullanarak güç devşirmeye çalışmalarına ses çıkarmaz, çıkaramaz oldu insanlar. Babasına, iş arkadaşına, taksi şoförüne, intikam almak istediği eski sevgilisine karşı bu durumu bir silah olarak kullanmaktan çekinmeyen, Allah'tan (cc) korkmayan, kanunların da kendilerine destek oldukları çok tehlikeli bir kitle oluşturduk maalesef. Amaca ulaşmak için her türlü vasıtayı, yolu mübah gören, acımasız ve hırslı Züleyhalar dolaşıyor toplumda. Elbette Yusufların da varlığından çok fazla söz edemiyoruz ama tehlikeli bir mecraya doğru hızla ilerliyoruz. İşte hâl böyle olunca "Nereye gidiyor bu toplum?" diye kendi kendimize, birbirimize soruyoruz. Fakat sadece soru sormak ile bir çözüm

üretilmiyor maalesef!

Hayatımızın her alanından Allah'ı (cc) çıkardığımız gibi aile yaşantımızdan da çıkarıverdik. Artık kimsenin hayatımıza karışmasına tahammülümüz yok. Allah (cc) da bize karışmasın istiyoruz, hayatımıza karışma ihtimali olan her türlü durumu ya ortadan kaldırıyoruz ya da ondan hızla uzaklaşıyoruz. Tamamen ladini (seküler) bir hayat sürdürmenin arzusu içindeyiz. Bu dünya hayatı hiç bitmeyecek ve hiç hesaba çekilmeyecekmişiz gibi bir hayat sürmeye başladık. Dünyaya bir defa geldik, onda da hayatın tadını çıkarmaya bakmalıyız. Tabii bir de böyle bir ilginçlik var, hayatın tadı sanki sadece haramlarla çıkarılabilirmiş gibi bir zehabın içinde kayboluyoruz. Yani harama bulaşmazsak hayatın tadı hiç çıkmayacakmış gibi haz merkezli düşünüyoruz artık. Libidomuz, aklımızı da esir almış.

Hayatımızın her alanından Allah'ı (cc) çıkardığımız gibi aile yaşantımızdan da çıkarıverdik. Artık kimsenin hayatımıza karışmasına tahammülümüz yok. Allah (cc) da bize karışmasın istiyoruz, hayatımıza karışma ihtimali olan her türlü durumu ya ortadan kaldırıyoruz ya da ondan hızla uzaklaşıyoruz. Tamamen ladini (seküler) bir hayat sürdürmenin arzusu içindeyiz. Bu dünya hayatı hiç bitmeyecek ve hiç hesaba çekilmeyecekmişiz gibi bir hayat sürmeye başladık.

Hepimizin hayatında artık vazgeçilmez bir yere sahip olan teknolojide işler ters gitmeye başladığında ya da programlar hata verdiğinde kodlarda düzeltmelere, düzenlemelere gidilir. Çünkü bu programları yapanlar, cihazları tasarlayanlar bilirler ki sorunun çözümü kod alt yapısındadır. Bu yüzden oraya odaklanırlar. Aynı durum biz insanlar için de geçerlidir. Şayet insanoğlu bir yerde özünden uzaklaşıp yanlış işler yaparsa onda da kodlar tekrar gözden geçirilmelidir ve bozulan kodlar aslına döndürülmelidir. İnsanın kodlarını yazan ve en iyi bilen elbette Allah'tır (cc). O hâlde saf ve temiz fıtrata bir an önce dönmeli ve döndürmeliyiz. Bunun için de Kur'an ve sünnetten en üst seviyede yararlanmalıyız. En azından bunun için çaba sarf etmeliyiz, Allah (cc) bizleri yalnız bırakmayacaktır bu yolda, yeter ki biz isteyelim.

Kur'an Kıssalarında Tevhid Mücadelesi ve Sabır

Emrah DOĞRU

Tüm peygamberlerin ortak mücadelesi, tevhid mücadelesi olmuştur. Bütün çabaları, insanları Allah'a çağırmak, onun emirlerine ve peygamberlerine itaate davet etmek uğrunda olmuştur. Tüm peygamberlerin amacı, tevhid davasını insanlara eksiksiz bir şekilde öğretmek ve bu uğurda mücadele etmektir. Kanun koyucu ve düzen koyucunun yalnızca Allah olduğunu, tüm zorluklara rağmen hem anlatmış hem de yaşayarak göstermişlerdir. Başarılı olsalar da olmasalar da yılmadan, usanmadan tevhid davasını anlatmaya devam etmişlerdir.

Tüm peygamberlerin amacı, tevhid davasını insanlara eksiksiz bir şekilde öğretmek ve bu uğurda mücadele etmektir. Kanun koyucu ve düzen koyucunun yalnızca Allah olduğunu, tüm zorluklara rağmen hem anlatmış hem de yaşayarak göstermişlerdir. Başarılı olsalar da olmasalar da yılmadan, usanmadan tevhid davasını anlatmaya devam etmişlerdir.

Rabbimiz bu durumu bir ayette şöyle açıklamaktadır: "Senden önce hiçbir resul göndermedik ki ona, 'Benden başka ilâh yoktur. Şu hâlde bana kulluk edin.' diye vahyetmiş olmayalım." (Enbiya, 25)

Rabbimiz, ayette geçtiği gibi bunu emretmiş; peygamberler de bu emrin gereğini yerine getirmişlerdir.

Bir başka ayette ise Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: "Allah'ı bırakıp da taptıkları varlıklar hiçbir şey yaratamazlar. Çünkü onlar da kendileri yaratılmışlardır." (Nahl, 20)

Peygamberlerin söylediklerine kulak asmayan ve onları alaya alan insanlar; farklı varlıklara, putlara ve cansız taş parçalarına tapmışlardır. Rabbimiz bu ayette, kendisine ortak koşulan varlıkların hiçbir güce sahip olmadığını ve onların da bizzat Allah tarafından yaratıldığını bildirmektedir.

Kur'an-ı Kerim'de anlatılan bütün peygamber kıssalarının temelinde tevhid çağrısı vardır. Peygamberler, ümmetlerinin kurtuluşu için her türlü

zorluğa sabırla göğüs germiş ve Allah'ın dinini tebliğ etmekten vazgeçmemişlerdir.

Kur'an-ı Kerim'de anlatılan kıssalar, sadece geçmişte yaşanmış olayları aktarmak için değil, kıyamete kadar gelecek bütün insanlara yol göstermek, ibret vermek ve iman edenlere güç kazandırmak için anlatılmıştır. Bu kıssaların ortak noktalarından biri, peygamberlerin Allah'ın birliğini (tevhidi) insanlara tebliğ etmeleri ve bu uğurda büyük sabır göstermeleridir.

Tevhid; Allah'ı birlemek, yalnız ona kulluk etmek ve ona hiçbir şeyi ortak koşmamaktır. Bütün peygamberlerin daveti aynı temel üzerine kurulmuştur. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurur: "Ant olsun, her ümmete, 'Allah'a kulluk edin, tağuttan sakının.' diye bir peygamber gönderdik." (Nahl, 36)

Hz. Nuh, kavmini tam 950 yıl boyunca tevhide davet etti. Kavmi onu yalanladı, alaya aldı ve tehdit etti. Buna rağmen o, yılmadan ve usanmadan Allah'ın dinini tebliğ etmeye devam etti. Onun sabrı, davetçinin karşılaştığı zorluklar karşısında asla ümitsizliğe kapılmaması gerektiğini göstermektedir.

Hz. İbrahim ise putperest bir toplumun içinde büyüdü. Babasının ve kavminin putlara tapmasına karşı çıktı, putların ilah olamayacağını akli delillerle anlattı. Bu nedenle ateşe atılmak istendi. Fakat o, Rabbine olan güvenini kaybetmedi. Allah da ateşi onun için serin ve selamet kıldı. Hz. İbrahim'in kıssası, tevhid uğrunda hiçbir baskının, mümini davasından vazgeçiremeyeceğini göstermektedir.

Hz. Musa, Firavun gibi büyük bir zalimin karşısına çıktı. Firavun, kendisini ilah ilan etmişti. Hz. Musa ise yalnızca Allah'ın ilah olduğunu haykırdı. Baskılar, tehditler ve türlü zorluklara rağmen Rabbinin emrinden ayrılmadı. Allah da sabreden kullarına yardım ederek Firavun'u helak etti.

Hz. Yusuf'un hayatı ise sabrın en güzel örneklerinden biridir. Kardeşlerinin kıskançlığı, kuyuya atılması, köle olarak satılması, iftiraya uğraması ve yıllarca hapis yatması onu Allah'a olan bağlılığından uzaklaştırmadı. Sonunda Allah onu Mısır'ın yönetiminde önemli bir makama yükseltti. Böylece sabrın sonunda Allah'ın yardımının mutlaka geleceği gösterildi.

Hz. Yusuf'un hayatı ise sabrın en güzel örneklerinden biridir. Kardeşlerinin kıskançlığı, kuyuya atılması, köle olarak satılması, iftiraya uğraması ve yıllarca hapis yatması onu Allah'a olan bağlılığından uzaklaştırmadı. Sonunda Allah onu Mısır'ın yönetiminde önemli bir makama yükseltti. Böylece sabrın sonunda Allah'ın yardımının mutlaka geleceği gösterildi.

Son peygamber Hz. Muhammed (sav) de Mekke'de ağır hakaretlere ve boykotlara maruz kaldı. Buna rağmen tevhid çağrısından vazgeçmedi, sabır ve hikmetle insanları Allah'ın dinine davet etti. Onun örnekliği, bütün müminler için en büyük rehberdir.

Kur'an kıssaları bize şunu öğretmektedir: Tevhid mücadelesi kolay değildir. Hak yolda yürüyenler, mutlaka imtihan edilirler. Ancak sabır, tevekkül ve Allah'a güven, müminin en büyük sermayesidir. Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: "Ey iman edenler! Sabredin, sabırda yarışın, hazırlıklı ve uyanık bulunun. Allah'tan korkun ki kurtuluşa eresiniz." (Âl-i İmrân, 200)

Sonuç olarak Kur'an kıssaları, tevhid davasının bütün peygamberlerin ortak mücadelesi olduğunu ve bu mücadelenin en önemli azığının sabır olduğunu göstermektedir. Günümüz Müslümanları da bu kıssalardan ders almalı, Allah'ın dinini yaşama ve yaşatma konusunda kararlı olmalı, karşılaştıkları sıkıntılar karşısında sabırla hareket etmelidir. Çünkü Allah'ın vaadi haktır ve o, sabredenlerle beraberdir.

22

Tarih, Geçmişten Geleceğe Akan Nehirdir

Sümeyye DEMİRCİ

Âlemlerin Rabbine hamd, resulüne salat ve selam olsun. İnsanı sevgiyle, alakayla yaratan (Alak, 2) Âlemlerin Rabbi elbette onu yaşantısına en uygun vasıflarla donatmış, en güzel terbiye ile yaşayacağı ortama muktedir kılmıştır. Bu sebeple insan, sevmeyi ve sevilmeyi hep sever. Çünkü özel alaka üzeredir. Mayasında sevgi yatar.

O, kulları üzerine en etkin terbiye nizamını indirmiştir. Bu terbiye, direkt ilimle, emir ve nehiyle olduğu gibi, geçmişten yaşanmışlıklarla, örneklendirmeyle, kıssayla da olmuştur.

Kıssalar, ilk yaratılışla, ilk insanlıkla başlar. Sanki Rabbimiz hangi yöntemlerin yanlış, hangilerinin taktire şayan olduğunu (Ashab-ı Kehf, iki bahçe sahibi arkadaşlar, Ensar'ın yardımseverliği vs.) binlerce örnek ve ibretle bize öğretir. Örnekleri alın, ibretlerden kaçının, der. İlk cinayetten ve katilin öldürdüğünü gömmesine kadar... İlk şehitten kimin için ölünmesi gerektiğinin ilanına kadar...

İslam eğitiminde kullanılan genel metotlar vardır bunlardan;

****İsticvap (soru cevap) metodu**

"Peygamberleri onlara şöyle demişti: "Hiç gökleri ve yeri yaratan Allah'ın birliğinden şüphe edilir mi?" (İbrahim Suresi, 10)

****İbretle ve Öğütle terbiye eder**

(Gerçekten peygamberin kıssalarında akıl sahipleri için büyük bir ibret vardır." (Yusuf Suresi, 111)

Ya da Kur'an-ı Kerim'de Lokman'ın (as) oğluna verdiği öğütle terbiye geniş yer tutar: **"Yavrucuğum, namazı dosdoğru kıl, iyiliği emret, kötülükten vazgeçirmeye çalış ve başına gelenlere sabret. İnsanlardan yüzünü çevirme, yeryüzünde şımararak yürüme. Yürüyüşünde mutedil ol, sesini alçalt."** (Lokman, 17-19)

****Meşhur olan yöntem kıssa ile terbiyedir, bunun asıl amacı nedir?**

Kıssalar sayesinde mazideki önemli olaylar kullara ulaştırılır. Bazı alimlerin dediği gibi; tarih, geçmişten geleceğe akan bir nehir gibidir. Tarihi iyi bilen, istikbale güvenle yönelir. İnsanın kökleri, tarihin derinliklerindedir.

"Biz bu Kur'an'ı sana vahyetmekle kıssaların en güzelini anlatıyoruz. Sen, daha önce bunları bilmiyordun." (Yusuf, 3; Kasas, 44-46)

Prof. Dr. M. Faruk Bayraktar İslami Eğitimde Öğretmen Öğrenci Münasebetleri kitabında (s. 49-50-51) da çok isabetli noktalara değinmiştir.

Kıssa ile eğitimde anlatım kolaylığı yanında, edebî tasvir imkânı fazla olduğundan kıssa ile anlatımda ifadeye bir cazibe ve güç kazandırma imkânı vardır. Kıssa ile anlatım, çok sayıda duyu organına hitap ettiğinden daha kalıcı olmaktadır.

Kıssa, okuyucuyu ya da dinleyiciyi konuya bağlar ve hiçbir bıkkınlık, gevşeklik göstermeden dikkatini, alakasını uyanık tutar. Onu devamlı olarak kıssa ile hususlarda düşünmeye sevk eder. Dolayısıyla insan, sonuna kadar kıssada geçen şahsiyetlerin etkisini düşünür. Kıssa, mükemmel bir şekilde başlar. Bu, kıssanın ana fikri, düğümü, bel kemiğidir.

Mesela Kur'an'da bir sureye ad olan Yusuf (as) kıssası: Başlangıçta Yusuf'un (as) rüyası olarak okuyucuya arz edilir. Sonra Allah'ın vaadi; aydınlık, mutlu bir istikbal bu fakir aileye verilen Allah'ın nimetleri peş peşe gelir. Kıssanın önde gelen kahramanı Yusuf'un (as) karşılaştığı güçlük ve engeller, okuyucuyu sıkmadan bir bütünlük içinde

verilir. Okuyucu o kadar etkilenir ki her şeyi bir tarafa bırakarak Allah'ın vaadinin gerçekleşmesini beklemeye koyulur. Tıpkı bir film, bir tiyatroda olduğu gibi, bu müşkül olayların nasıl sona ereceğini büyük bir merakla bekler.

Olay saptırılmadan objektif ve insan fıtratına uygun olarak verilir. Mesela Yusuf (as) kıssasında Allah u Teala; insanı, insan olarak ele alır, artık onun bir melek olmadığı ortadadır. Bütün mesele, örnek kahramanlardan ve olaylardan hisse kapmasıdır. Her örneğe, kendi durumuna ve yapısına uygun bir şekilde itina gösterilir. Hiçbir şeyi kaçırmadan, doğru ve makama layık olarak terbiyevi sonuçlar çıkarılacak şekilde sergilenir.

Yusuf (as), kıssada Allah yolunda karşılaştığı her güçlüğe sabreden, örnek bir şahsiyet olarak zikredilir ve böyle imtihanda olanları temsil eder.

Kadın ise nefsin tuzaklarına yakalanmış, kalbi sevgi dolu ancak kendisini birtakım kötülüklere sevk eden şehvet duygusuna kaptırmış olanları temsil eder. Kardeşleri, kalbi kin ve kıskançlık duyguları kabarık olanların, Yakub (as) ise üzgün, sabırlı, şefkatli, kalbi sevgi dolu, mütevekkil bir baba örneğidir. Hasılı Kur'an, bütün bu örnek şahsiyetleri objektif, doğru ve nefis bir şekilde arz ediyor, kimseyi aldatmıyor. Onda zikredilen kıssalar, beşer fıtratına aykırı değildir. Zira kıssalar beşer gerçeğine uygun, bazı problemlerine çare ve ilaç olmak üzere gelmiştir.

Kur'an'daki kıssalar, akla ve kalbe hitap ettiği kadar duygulara da hitap eder, yön verir ve eğitir. Korku, bekleme, rıza, sevinç, keder, sevgi gibi duyguları harekete geçirme yoluyla bunlara yön verir. Bu sebeple İslam eğitiminde kıssa ile terbiyenin büyük bir yeri ve önemi vardır.

Kıssa ile eğitim, insan fıtratına en uygun eğitimdir. Çünkü onda sıkıcılık yoktur. Tarihî kıssalar, vaki kıssalar, temsili kıssalar gibi…

Bu hususta Muhammed Kutup hocamızın da çok isabetli yorumları vardır. Bu açıklamalardan sonra hemen aklımıza Rabbimizin şu ayeti geliyor: **"Yaratan yarattığını bilmez mi?"** (Mülk, 14) Elbette en iyi bilen odur.

Ayrıca Kur'an'daki kıssalara baktığımızda oradaki insanlarla aynı fıtratı özellikleri paylaşan her iman etmiş mümin, yaşadığı zorluğa bir metot, çare bulur.

Babasıyla mücadelesinde, Allah menedinceye kadar sana dua etmeye devam edeceğim, diyen yüreği yanık, babasının küfründen kurtulması için yalvaran bir evlat, İbrahim aleyhisselam

Nuh'un (as) kâfir oğlunun, tufanda helak olmaması için yalvardığında "Ya rabbi o benim oğlum." karşılığında "O, Salih olmayan amel üzeredir." diyen ilahi sözü düstur ediniriz. Eğer aynı durumu yaşıyorsak sanki Rabbimiz bize cevap verir.

Yakup'un (as), on yaşındaki çocuğu (abilerinin) kuyuya atmalarından sonra ne kadar çocuklarına müşfik olduğunu görürüz. Onları dövmemiş, sövmemiş, evlatlıktan reddetmemiştir, sanki bize babanın nasıl olması gerektiğini anlatır.

Meryem annemiz de Şuayb'ın (as) kızlarının hayasında, biz kadınlara ne güzel örnekler vardır.

Bugün çağın pohpohlamasıyla, özgürlük adıyla aşağılık psikolojisi yüklenen Müslüman hanım her yerde olmalıdır sözünün batıllığını görürüz.

Oysaki İslam, kadına o kadar değer vermiştir ki her alan onundur ama o, her alanın değildir. Alanını o belirler biiznillah.

Kıssalar, ilk yaratılışla, ilk insanlıkla başlar. Sanki Rabbimiz hangi yöntemlerin yanlış, hangilerinin taktire şayan olduğunu (Ashab-ı Kehf, iki bahçe sahibi arkadaşlar, Ensar'ın yardımseverliği vs.) binlerce örnek ve ibretle bize öğretir. Örnekleri alın, ibretlerden kaçının, der. İlk cinayetten ve katilin öldürdüğünü gömmesine kadar… İlk şehitten kimin için ölünmesi gerektiğinin ilanına kadar…

Kısacası insanlık ve onların var oluş süreçleri, günümüze hatta kıyamete kadar bu etki üzere devam eder. Değişen çağlardır; insanlık, fıtrat, sevgi ve nefretler aynıdır. Burada mesele, bize kadar ulaşmış bu mübarek, tarihî kıssaları bireysel de olsa toplumsal da olsa baş gözü ve kalp gözüyle okumak, Rabbimizin bizim için indirdiği bu muazzam terbiyeden pay sahibi olmak için çaba sarfetmek gerekir.

En Emine emanet olunuz

Kur'an'ın Aynasında Kendimizi Aramak

Kemal ÜNLÜTAŞ

Kur'an-ı Kerim, yalnızca geçmiş milletlerin hikâyelerini anlatan bir tarih kitabı değildir; o, insanı inşa eden ilahi bir ahlâk mektebidir. Onun her bir ayeti, her bir hükmü ve her bir kıssası, müminin nasıl bir kulluk şuuruna sahip olması gerektiğini öğreten, eşsiz bir rehberdir. Kur'an, bize sadece "Ne yaşandı?" sorusunun cevabını vermez; asıl olarak "Nasıl yaşamalıyız?" sorusunun cevabını öğretir.

Rabbimiz, geçmiş peygamberlerden, salih kullardan, inkârcı toplumlardan ve azgın hükümdarlardan bahsederken tarihî bilgi dağarcığımızı genişletmeyi değil, kalplerimizi arındırmayı ve şahsiyetimizi inşa etmeyi murat etmektedir. Çünkü Kur'an'ın gayesi, zihni bilgiyle doldurmaktan önce gönlü imanla, ahlakla ve takvayla donatmaktır.

> ***Bugün yaşadığımız birçok problem, aslında Kur'an kıssalarında cevabını bulmaktadır. Kibir hastalığını anlamak istiyorsak Firavun›u okumalıyız. Hasedin insanı nasıl felakete sürüklediğini görmek istiyorsak Kâbil ile Habil'i düşünmeliyiz. İffetin, sabrın ve tevekkülün zirvesini görmek istiyorsak Hz. Yusuf'un hayatına bakmalıyız. Teslimiyetin ne demek olduğunu öğrenmek istiyorsak Hz. İbrahim'in imtihanlarını tefekkür etmeliyiz. Azmin ve davet ahlakının nasıl olması gerektiğini görmek istiyorsak Hz. Nuh'un asırlara yayılan mücadelesini okumalıyız.***

İşte bu sebeple Kur'an kıssaları, dün yaşanıp bitmiş hadiseler değil; bugün de yaşamaya devam eden hakikatlerdir. Onlar bize imanla zirvelere nasıl çıkılacağını; kibirle, hasetle, hırsla ve isyanla insanın nasıl uçurumlara sürükleneceğini gösterir. Hz. Yusuf'un iffetiyle izzetin, Hz. İbrahim'in teslimiyetiyle sadakatin, Hz. Musa'nın cesaretiyle hakkı savunmanın, Firavun'un kibrinde ise helakin ve hüsranın izlerini görürüz.

Kur'an kıssalarını okurken aslında başkalarının hayatını değil, kendi hayatımızı okuruz. Çünkü her kıssa, müminin önüne tutulmuş ilahi bir aynadır. O aynada bazen sabrı, bazen teslimiyeti, bazen şükrü,

bazen de nefsimizin kusurlarını görürüz. Asıl maksat geçmişi öğrenmek değil, geçmişten ibret alarak bugünümüzü düzeltmek ve ahiretimizi kazanmaktır.

İnsanlık tarihi boyunca nice medeniyetler kurulmuş, nice hükümdarlar gelmiş geçmiş, nice fikirler ortaya atılmıştır. Fakat zamanın tozuna yenilmeyen, asırlar geçse de canlılığını koruyan bir kitap vardır: Kur'an-ı Kerim. O, yalnızca hükümler bildiren bir kitap değil; insanı eğiten, kalpleri dirilten ve hayatı inşa eden ilahi bir rehberdir. Bu rehberliğin en dikkat çekici yönlerinden biri de Kur'an kıssalarıdır.

Kur'an'da anlatılan kıssalar, yaşanmış olayların kuru bir aktarımı değildir. Her biri insanın vicdanına seslenen, aklına hitap eden ve hayatına yön veren ilahi derslerdir. Rabbimiz, aynı hakikati farklı kıssalarla tekrar tekrar anlatarak bizlere şunu öğretmektedir: İnsan değişse de nefsi değişmez; çağlar değişse de hak ile batıl arasındaki mücadele değişmez; teknolojiler ilerlese de imtihanın özü değişmez.

Bugün yaşadığımız birçok problem, aslında Kur'an kıssalarında cevabını bulmaktadır. Kibir hastalığını anlamak istiyorsak Firavun›u okumalıyız. Hasedin insanı nasıl felakete sürüklediğini görmek istiyorsak Kâbil ile Habil'i düşünmeliyiz. İffetin, sabrın ve tevekkülün zirvesini görmek istiyorsak Hz. Yusuf'un hayatına bakmalıyız. Teslimiyetin ne demek olduğunu öğrenmek istiyorsak Hz. İbrahim'in imtihanlarını tefekkür etmeliyiz. Azmin ve davet ahlakının nasıl olması gerektiğini görmek istiyorsak Hz. Nuh'un asırlara yayılan mücadelesini okumalıyız.

Çünkü Kur'an, kıssaları sadece "Ne oldu?" sorusuna cevap vermek için anlatmaz, "Sen ne yapacaksın?" sorusunu sordurmak için anlatır.

Kur'an-ı Kerim bu gerçeği şöyle bildirir:

"And olsun ki onların kıssalarında akıl sahipleri için ibret vardır." (Yusuf, 111)

İbret almak; sadece okumak değil, okuduğunu kendi hayatına taşımaktır. Eğer Firavun›u okuyor ama kibirden vazgeçemiyorsak, Karun›u tanıyor ama mal sevgisini kalbimizden çıkaramıyorsak, şeytanın secde etmeyişini biliyor ama biz de Allah›ın emirleri karşısında nefsimizi öne geçiriyorsak kıssaları gerçekten anlamış sayılmayız.

Kıssalar Bilgi İçin Değil, Değişim İçindir

Kur'an kıssalarının en önemli gayesi, insanın zihnini ayrıntılarla doldurmak değil; kalbini hakikatle buluşturmak, ahlakını güzelleştirmek ve hayatına yön vermektir. Çünkü Kur'an, geçmiş olayları sadece anlatmak için değil, onlardan ibret alınması ve insanın kendisini düzeltmesi için haber vermektedir.

Ne yazık ki zaman zaman bazı anlatımlarda kıssaların asıl mesajının önüne geçen ayrıntılarla karşılaşılmaktadır. Olayların Kur'an'ın üzerinde durmadığı yönleri, kesinliği olmayan bazı rivayetler veya gereğinden fazla önem verilen detaylar, bazen kıssanın vermek istediği ilahi mesajın gölgede kalmasına sebep olabilmektedir.

Oysa Kur'an'ın anlatımında esas olan ayrıntı değil, **ibrettir**. Çünkü Rabbimiz kıssaları bir tarih kitabı oluşturmak için değil; insanı eğitmek, kalplere yön vermek ve kulluk bilincini güçlendirmek için anlatmaktadır.

Hz. Yusuf kıssasında asıl mesele kuyunun derinliği, sarayın mimarisi veya olayların bütün ayrıntıları değildir. Asıl mesele; iffetini koruyan, sabreden ve Rabbine güvenen bir kulun, Allah katında nasıl yüceltildiğidir.

Hz. İbrahim kıssasında asıl mesaj, olayların bütün detaylarını öğrenmekten önce; Allah'a teslimiyetin, tevhidin ve sadakatin ne kadar yüce bir makam olduğunu kavramaktır.

Hz. Musa kıssasında asıl hedef, Firavun döneminin bütün tarihî ayrıntılarını bilmek değil; zulmün karşısında hakkın yanında durmayı, Allah'ın yardımına güvenmeyi ve mücadeleden vazgeçmemeyi öğrenmektir.

Bu sebeple kıssaları okurken kendimize şu soruyu sormalıyız:

"Bu kıssa bana ne öğretiyor? Rabbim bu anlatı karşısında benden nasıl bir değişim istiyor?"

Çünkü kıssalar, geçmişin tozlu sayfalarında kalmış hikâyeler değildir. Onlar bugün bizim imanımıza, ahlakımıza ve kulluğumuza yön vermek için anlatılmış ilahi mesajlardır.

Detaylar, insanı hikmete ulaştırdığı sürece değerlidir. Ancak ayrıntılar, asıl mesajın önüne geçiyor ve kıssanın ruhunu kaybettiriyorsa maksadından uzaklaşılmış olur.

Çünkü Kur'an kıssalarının amacı, insanı hayran bırakacak hikâyeler anlatmak değil; insanı Allah'a yaklaştıracak bir dönüşüm gerçekleştirmektir.

Modern insanın en büyük yanılgılarından biri, bilgiyi amaç hâline getirmesidir. Oysa Kur'an'ın istediği, sadece bilen insanlar değil; bildiğiyle yaşayan insanlardır.

Kur'an kıssaları zihni doldurmak için değil, kalbi dönüştürmek için anlatılır. Bu sebeple Rabbimiz birçok kıssanın sonunda insanı düşünmeye ve ibret almaya davet eder.

Bir gün iki arkadaş kendi aralarında meşhur bir söz üzerine tartışmaya başlamışlar:

"Bu dünya Sultan Süleyman'a bile kalmadı."

Arkadaşlardan biri:

— "Bu söz Kanuni Sultan Süleyman için söylenmiştir." diye iddia ederken diğeri:

— "Hayır, bu söz peygamber Hz. Süleyman için söylenmiştir." diyerek karşı çıkmış.

Başlayan küçük bir fikir ayrılığı, kısa zamanda uzun bir tartışmaya dönüşmüş. Her ikisi de kendi görüşünü ispat etmeye çalışırken sözün asıl vermek istediği mesaj neredeyse unutulmuş.

Tam o sırada yanlarına gelen başka bir arkadaşları, bu tartışmayı görünce tebessüm etmiş ve şöyle demiş:

— "Arkadaşlar, neden bu kadar tartışıyorsunuz? Sonuçta bu dünya ikisine de kalmadı."

İşte mesele tam olarak budur.

Bazen insanlar, bir sözün veya bir kıssanın vermek istediği asıl mesajı bırakıp ayrıntılar arasında kaybolabilirler. Oysa önemli olan, anlatılan olayın bütün detaylarını bilmekten önce, o olayın bize hangi hakikati öğrettiğidir.

Kur'an kıssalarının da gayesi budur. Rabbimiz bizlere kıssaları, sadece geçmişin bilgisini öğrenelim diye değil; imanımız güçlensin, ahlakımız güzelleşsin ve hayatımız doğru bir istikamete yönelsin, diye anlatmaktadır.

Çünkü kıssaların değeri, bize aktardığı ayrıntılarda değil, kalbimizde meydana getirdiği değişimdedir.

Bir kıssa bizi tevazuya götürmüyorsa, sabra yöneltmiyorsa, Allah'a bağlılığımızı artırmıyorsa sadece zihnimizde kalan bir bilgi olmaktan öteye geçmemiş demektir.

Kur'an kıssaları, üzerinde tartışıp üstünlük sağlamamız için değil; üzerinde düşünüp kendimizi düzeltmemiz için anlatılmış, ilahi mesajlardır.

Her Kıssa Bir Ahlâk Mektebidir

Hz. Âdem kıssası bize tövbenin kapısının hiçbir zaman kapanmadığını öğretir.

Hz. Nuh kıssası, davetçinin neticeyle değil, vazifeyle yükümlü olduğunu gösterir.

Hz. İbrahim kıssası, Allah sevgisinin her sevgiden üstün tutulması gerektiğini haykırır.

Hz. Musa kıssası, zulmün ne kadar güçlü görünürse görünsün sonunda hak karşısında yok olacağını ispat eder.

Hz. Yusuf kıssası ise sabredenlerin, iffetini koruyanların ve Rabbine güvenenlerin sonunda mutlaka ilahi yardım göreceğini müjdeler.

Kur'an'daki hiçbir kıssa tesadüfen seçilmemiştir. Her biri insan karakterinin farklı yönlerini eğiten bir eğitim programıdır.

Kıssaların Aynasında Kendimizi Görebilmek

Kur'an kıssalarını okurken asıl sormamız gereken soru şudur:

Ben hangi karaktere benziyorum?

İbrahim›in teslimiyetine mi?

Musa'nın cesaretine mi?

Yusuf'un iffetine mi?

Yoksa Firavun'un kibrine, Karun'un dünya hırsına, Bel'am'ın ilmini menfaatine satışına veya Samirî'nin fitnesine mi?

Çünkü kıssalar sadece geçmiş insanları tanıtmaz; bugünkü insanın kalbini de ortaya koyar.

Günümüzün En Büyük İhtiyacı

Bugün bilgi çağında yaşıyoruz fakat hikmet çağında yaşamıyoruz. Kur'an kıssaları bize bilginin, hikmete; hikmetin, amele; amelin de ihlasa dönüşmesi gerektiğini öğretmektedir.

Evlerimizde Kur'an okunuyor olabilir fakat kıssalar hayatımıza taşınmıyorsa Kur'an'ın bizden istediği dönüşüm gerçekleşmiş olmaz.

Resulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: **"Sizin en hayırlınız, Kur'an'ı öğrenen ve onu öğretendir."** (Buhârî)

Kur'an'ı öğrenmek, sadece harflerini okumak değil; mesajını anlamak ve yaşamakla tamamlanır.

Sonuç

Kur'an kıssaları geçmişin hatıraları değil, bugünün pusulasıdır. Onlar, tarih kitaplarının sayfalarında kalmak için değil, müminlerin gönüllerinde yeniden hayat bulmak için anlatılmıştır.

Her kıssa bize aynı çağrıyı yapmaktadır:

Firavun gibi kibirlenme, Karun gibi dünyaya aldanma, Kâbil gibi nefsine yenilme, Yusuf gibi iffetli ol, İbrahim gibi teslim ol, Musa gibi hakkın yanında dur, Nuh gibi vazgeçme.

O hâlde Kur'an kıssalarını sadece okumayalım, yaşayalım. Çünkü kıssalar, geçmişi öğrenmek için değil, geleceğimizi inşa etmek için indirilmiştir. Kur'an'ın anlattığı her kıssa, kalbimize bırakılmış ilahi bir pusuladır. O pusulaya yönelenler, yollarını şaşırmaz; Rabbine güvenerek yürüyenler ise dünya imtihanını selametle tamamlayıp ebedî saadete kavuşurlar.

İlâhî Aynada İnsan
(Kur'ân Kıssalarının İnşâ Ettiği Şahsiyet)

Kanarya Banu DAĞ

Hamd, kalpleri vahiy ile ihyâ eden Allah'a mahsustur. Salât ve selâm, vahyi hayatın merkezine taşıyan Efendimiz Muhammed Mustafa'ya, âline ve ashabına olsun.

"And olsun, onların kıssalarında akıl sahipleri için ibretler vardır." (Yûsuf, 12/111)

Kur'ân-ı Kerîm, insanlığa yalnızca hükümler, emir-yasaklar ya da ibadetler ile ilgili bilgilerle indirilmedi, aynı zamanda insan şahsiyetini inşa etmek için de indirildi. Bu inşanın en canlı vasıtalarından biri kıssalardır. Vahiy, hakikati bazen bir emirle, bazen bir misalle, bazen de bir peygamberin ömrü üzerinden gönüllere nak-şeder. Böylece kıssa, tarihin içinde yaşanmış bir hadise olmanın ötesinde, insan tabiatını çözen ilâhî bir tefek-kür mektebine dönüşür.

> *Modern çağ, bilgi üretme hususunda tarihin en hareketli dönemlerinden birini yaşıyor. Buna mukabil hikmet aynı nispette çoğalmıyor. İnsan, bilgiye kolay ulaşıyor, kendine ulaşmakta zorlanıyor. Kalabalıkların ortasında yalnızlaşıyor, imkânlar genişledikçe huzur daralıyor. İşte Kur'ân kıssaları tam bu noktada yeniden söze başlıyor. Çünkü insanın temel meselesi teknolojiyle değişmiyor, nefis aynı nefis, arzu aynı arzu, imtihan aynı imtihan olarak devam ediyor.*

"Kıssa" kelimesinin kökü, "izin peşinden yürümek" mânâsını taşır. Bu incelik, Kur'ân'ın kıssa üslûbunu an-lamak bakımından son derece mühimdir. Vahiy, nazarlarımızı mâzinin enkazına çevirmekten ziyâde hakikatin izini sürmeye davet eder. Bu sebeple Kur'ân, olayların kronolojisini tafsilatıyla aktarma yolunu seçmez; insanı yücelten yahut nefsinin esiri hâline getiren ahlâkî kırılma noktalarını öne çıkarır. Muhammed Tâhir İbn Âşûr, kıssaların gayesini yalnızca tarihî malumat nakletmek şeklinde okumaz. Onların, kalbi uyandıran ve hikmeti görünür kılan ilâhî bir terbiye vasıtası olduğuna dikkat çeker. Seyyid Kutub da Fî Zılâli'l-Kur'ân'da kıssaları, her çağda yeniden

dirilen iman hareketinin canlı sahneleri olarak değerlendirir. Böylece Kur'ân, geçmişi an-latmakla iktifa etmez, bugünün insanını inşa eder, yarının medeniyetine istikamet verir.

Modern çağ, bilgi üretme hususunda tarihin en hareketli dönemlerinden birini yaşıyor. Buna mukabil hikmet aynı nispette çoğalmıyor. İnsan, bilgiye kolay ulaşıyor, kendine ulaşmakta zorlanıyor. Kalabalıkların ortasında yalnızlaşıyor, imkânlar genişledikçe huzur daralıyor. İşte Kur'ân kıssaları tam bu noktada yeniden söze başlıyor. Çünkü insanın temel meselesi teknolojiyle değişmiyor, nefis aynı nefis, arzu aynı arzu, imtihan aynı imtihan olarak devam ediyor.

Hz. Nûh'un gemisi, marangozluk tarihinin en büyük hadisesi sayılmaz belki lâkin görünmeyen bir hakikate sadâkatin timsalidir. Karanın ortasında gemi inşa etmek, vahye güvenen kalbin en berrak ifadesidir. Bugün de nice mü'min, herkesin akıntıya kapıldığı bir zamanda evlâdının imanını muhafaza etmeye, helâl lokmasını korumaya, hayâyı ve iffeti yaşatmaya gayret ediyor. Dışarıdan bakıldığında alelâde görünen bu mücadele ve mücahede hakikatte her gün yeniden inşâ edilen bir Nûh gemisidir.

Hz. İbrahim'in ateşi de yalnızca geçmişte yakılmış büyük bir ateş olarak okunamaz. Unutulmamalıdır ki her çağın kendine mahsus putları vardır. Bir çağ taşı kutsallaştırırken başka bir çağ parayı, bir diğeri makamı, alkışı, görünürlüğü yahut nefsi... Putların şekli değişiklik arz etse de onların ilahlaştırılması ve insanların onla-ra kulluk etmeye zorlanması kuralı değişmez. İbrahim'in baltası, önce zihindeki putları hedef alır. Ateşi serin-leten kudret ise teslimiyetin kalpte açtığı ufuktur.

Hz. Mûsâ'nın kıssası, zulmün abâd olamayacağını ilan eden ilâhî bir beyandır. Firavun, gücü mutlak zan-netti; İlâhî irade, o gücün sınırlarını kendi sarayında gösterdi. Tarih boyunca zorbalık, kendi bekasını kurmaya çalışırken farkında olmadan kendi sonunu hazırladı. Mü'minin ümit kaynağı da burada saklıdır. Allah Teâlâ, bazen en büyük fetihleri en karanlık gecelerin bağrında olgunlaştırır.

Hz. Yûsuf'un kıssası, insanın dışarıdan önce içeride kaybedebileceğini öğretir. Kuyu bazen taşla kazılır, ba-zen hasetle... Zindan bazen duvarlardan örülür, bazen tutkularla... İffet ise yalnızca harama karşı gösterilen dirençten ibaret kalmaz, makamın, şöhretin ve menfaatin ayartıcılığı karşısında istikâmeti muhafaza edebil-me ahlâkına dönüşür.

Kur'ân-ı Kerim, Hz. Dâvûd ve Hz. Süleyman'a bahşedilen nimetleri tafsilatla zikreder. Bunun hikmeti, ikti-darın nasıl elde edildiğinden evvel nasıl taşındığını göstermektir. Güç, servet, itibar ve nüfuz; insanın en ağır imtihanlarındandır. Nice gönül mahrumiyetle sarsılmaz da bir nimetle savrulur. Hz. Dâvûd'un secdesi ile Hz. Süleyman'ın şükrü, kudretin hangi ahlâkla emanet hâline geleceğinin cevabıdır. Terakki eden bir zamanda iktidar sahibi bulunmak, kalbi riyanın pençesine teslim etmeden şöhret kadehinden içebilmek... İşte bu ince-lik, Hz. Dâvûd ve Hz. Süleyman kıssalarının her asra uzanan hikmetidir.

Hz. Zekeriyyâ ile Hz. Yahyâ'nın hayatı, hakikatin çoğu zaman ağır bir bedel istediğini hatırlatır. İzzet, ka-labalıkların alkışında büyümez; sadakatin omuzlarında yükselir. Vakar, konforun çocuğu sayılmaz, teslimiyetin meyvesidir. Hakikat uğruna ödenen bedeller, çağların değişmesiyle hafiflemez. Yöntemler farklılaşır ancak imtihan aynı istikamette devam eder. Dün testere vardı, bugün itibarsızlaştırma, yalnızlaştırma, hakikati gü-rültü içinde boğma çabası... Hakikat yolcusunun azığı ise yine sabır, yine sadâkat, yine tevekküldür.

Hz. Eyyûb'un duası, musibet karşısında edebin zirvesidir. **"Şeytan bana bir yorgunluk ve eziyet dokundurdu"** hitabı, acının inkârı değil, kulluk hududunu muhafaza eden bir kalbin sesidir. Musibet dile gelir, edep ye-rinde kalır. Acı hissedilir, ümit sarsılmaz. Belki de çağımızın en büyük ihtiyacı, tam da burada gizlidir. İnsan, yarasının ezasından evvel yarasını yorumlayış biçimiyle yorulur. Kur'ân-ı Kerim, Hz. Eyyûb'un diliyle sabrı yal-

nızca bekleyiş olarak sunmaz, Rabbine yönelen şuurlu bir teslimiyet olarak inşa eder...

Esasen Kur'ân kıssalarının tamamı aynı hakikatin farklı cepheleridir: Hz. Nûh, sabrı; Hz. İbrahim, teslimi-yeti; Hz. Mûsâ, cesareti; Hz. Yûsuf, iffeti; Hz. Dâvûd, adaleti; Hz. Süleyman, şükrü; Hz. Zekeriyyâ ve Hz. Yahyâ, sadakati; Hz. Eyyûb ise edep ile sabrı temsil eder. Bu sıfatların her biri, insan ruhunun başka bir yönünü ta-nımlar ve bünyesinde bu sıfatları taşıyan insanın ruhu da mutmain olur, huzur dolar. Bu yönüyle kıssaların her biri, çağların aşındıramadığı bir ahlâk sütunudur.

Sosyoloji bilimi, toplumların yükseliş ve çöküş sebeplerini araştırır. Felsefe, insanın varlık içindeki yerini anlamaya çalışır. Psikoloji, insan davranışlarının kaynaklarını çözümler. Kur'ân kıssaları ise bütün bu alanlara nüfuz eden daha derin bir hakikati nazara verir: Medeniyetler, önce insanın kalbinde kurulur; çöküş de önce kalpte başlar. Kalbi ihmal eden hiçbir medeniyet uzun ömürlü olamaz. İnsanı ihmal eden hiçbir ıslah hareketi kalıcı meyve veremez.

Belki de çağımızın en büyük yanılgısı, dünyayı değiştirmeye çalışırken insanı ihmal etmesidir. Kur'ân ise tam tersini yapar. Önce insanı inşa eder; toplum o inşanın tabii neticesi olarak şekillenir. İşte kıssaların asıl hikmeti burada tecelli eder.

Yazının girişinde not aldığımız Yûsuf suresinin son ayeti bize öğretir ki ibret, göze ulaşan manzaranın kal-be inmesi; hikmet ise kalbe inen hakikatin hayata dönüşmesidir.

Bugün ümmetin ihtiyacı, kıssaları ezberleyen hafızalardan ziyade kıssalarla yoğrulmuş şahsiyetlerdir. Tu-fanlar değişiyor, ateşler şekil değiştiriyor, kuyular derinleşiyor, saraylar yükseliyor lakin vahyin gösterdiği isti-kamet aynı berraklıkla insanı çağırıyor. Kur'ân kıssaları, bu çağrının asırlar boyunca eksilmeyen sesidir. O sesi duyan gönül, tarihe bakarken kendi yüzüyle yüzleşir. Kendi yüzüyle yüzleşen insan da Rabbine giden yolu daha berrak görmeye başlar.

Velhasıl Kur'ân kıssaları, tarihin sayfalarına hapsedilmiş hikâyelerden mürekkep değildir. İnsanın vicdanı-na emanet edilmiş istikamet levhalarıdır. Asıl sual, kıssaları kaç defa okuduğumuzdan daha ziyade, o kıssala-rın içinde kendimize hangi yeri seçtiğimizdir...

Vesselâm, veddua, velcehd

Hayatı Kur'an Aynasında Okumak: Kıssalar ve Bilincimiz

Psk. İmren BÜYÜKÖZ

Kur'an-ı Kerim'de zikredilen her bir kıssanın kendine has, çok boyutlu öğretileri vardır. Şüphesiz burada her birine ayrı ayrı değinmemiz mümkün değildir ancak meseleyi bütüncül bir yaklaşımla ele alacak olursak Kur'an kıssalarının hem psikolojik hem de sosyolojik açıdan muazzam kazanımları olduğunu görürüz.

Yüce Allah (cc), kıssalar yoluyla kullarını her daim "bilinçli" tutmayı murat etmiştir. Bir başka ifadeyle kulun hayatın koşturmacası içinde kendisini, çevresini, zihniyetini ve yaşantısını fark etme yeteneğini diri tutmasını istemiştir.

İnsanın kendisini fark etme ve içsel bir değerlendirme yapma bilincine en güzel örneklerden biri Hz. Yunus (as) kıssasıdır. O, başına gelen musibetin -balığın karnına düşmesinin- görev yerini erkenden terk etmesiyle ilgili olduğunu derin bir nefis muhasebesiyle idrak etti ve hemen tövbeye sarıldı. Bizler de bazen hayatın içinde çeşitli musibetlerle karşılaşır, bunların nedenini anlamakta zorlanırız. Ancak şer'i ayetleri hayatın merkezine aktararak kevni ayetleri -kainattaki ve hayattaki ilahi kanunları- okuyabilen, yani akledebilme yetisiyle hareket eden bir birey, bu kıssa aynasında kendine yönelir. Düştüğü imtihanda psikolojik bir yıkıma uğramak yerine "öz farkındalığını" geliştirir, düşse bile yeniden kalkarak yoluna devam etme direnci kazanır.

İnsanın kendisini fark etme ve içsel bir değerlendirme yapma bilincine en güzel örneklerden biri Hz. Yunus (as) kıssasıdır. O, başına gelen musibetin -balığın karnına düşmesinin- görev yerini erkenden terk etmesiyle ilgili olduğunu derin bir nefis muhasebesiyle idrak etti ve hemen tövbeye sarıldı. Bizler de bazen hayatın içinde çeşitli musibetlerle karşılaşır, bunların nedenini anlamakta zorlanırız. Ancak şer'i ayetleri hayatın merkezine aktararak kevni ayetleri -kainattaki ve hayattaki ilahi kanunları- okuyabilen, yani akledebilme yetisiyle hareket eden bir birey, bu kıssa aynasında kendine yönelir.

Rabbimiz bu içsel bilinci şöyle beyan eder: **"Doğrusu insan, mazeretlerini ortaya dökse de kendi kendinin bilincindedir (kendini çok iyi görür)."** (Kıyâme, 14-15)

Kur'an kıssalarının insan psikolojisine sağladığı en büyük faydalardan biri de "duygu kontrolü-

dür." Duygularımız, yaşadığımız olaylara yüklediğimiz anlamlar ve o anlamlarla yönlendirdiğimiz düşüncelerin esiridir. Bu hususta Hz. Yusuf (as) muazzam bir örnektir. O, başına gelen ağır imtihanları şefkat, sabır ve ilahi bir planın parçası olma şuuruyla anlamlandırdı. Kardeşlerine öfkeyle yaklaşmak veya intikam peşinde koşmak yerine; yaşanan travmaları birer "mağduriyet" olarak değil, kendisini Mısır'ın yöneticisi yapacak ve ailesini kurtaracak birer "olgunlaşma ve hazırlık evresi" olarak gördü. Acıya pozitif, işlevsel ve tevhidi bir anlam yükleyerek modern psikolojinin tabiriyle "travma sonrası büyümenin" tarihteki en muhteşem örneğini sergiledi. Olayları kin, nefret ve düşmanlık penceresinden (pesimist bir bakışla) yorumlasaydı hem erişmesi gereken o manevi olgunluğa ulaşamayacak hem de "Bunu bana nasıl yaparlar?" girdabında boğulup düştüğü kuyudan zihnen çıkamayacaktı. Onun sabrının arkasındaki asıl güç, olayları yorumlarken kullandığı bu ümitvar ve iyimser (optimist) bakış açısıydı.

Diğer taraftan Karun kıssasına baktığımızda sahip olunan imkânlara ve hayattaki konuma yüklenen çarpık ve negatif anlamın, insanı nasıl bir çöküşe sürüklediğini açıkça görürüz. Karun'a muazzam bir zenginlik ve bilgi verilmişti. Sosyolojik açıdan bu durum toplum yararına kullanılabilecek, bireysel açıdan ise şükre vesile olacak bir imkândı. Ancak Karun, bu nimete tamamen bencilce, kibrini besleyen ve diğer insanları aşağı gören hastalıklı bir anlam yükledi. Çevresindekiler ona, **"Allah'ın sana ihsan ettiği gibi sen de insanlara iyilik et."** diye nasihat ettiğinde zihnindeki o çarpık anlamlandırma mekanizması devreye girdi ve şöyle dedi: **"... Bu servet bana ancak bende olan bir bilgi ve beceri sayesinde verildi."** (Kasas, 78)

Karun, zenginliği ilahi bir emanet veya toplumsal bir sorumluluk olarak değil; kendi üstünlüğünün, narsistik dehasının bir kanıtı olarak gördü. Bu zihniyet onu derin bir empati yoksunluğuna, güç zehirlenmesine ve nihayetinde hem psikolojik hem de toplumsal bir helake götürdü. Nimete yüklediği yanlış anlam, onun sonunu hazırlayan en büyük zihinsel tuzağı oldu.

Hz. Âdem'in (as) iki oğlunun (Habil ile Kabil) kıssasına baktığımızda ise hem iç huzuru hem de dış (toplumsal) huzuru oluşturan asıl etmenin, hayatı ve olayları hangi yönde akletmemiz gerektiğiyle ilgili olduğunu görürüz. Habil ve Kabil, Allah'a birer kurban sunarlar; Habil'inki kabul edilir, Kabil'inki ise kabul edilmez (Mâide, 27). Ortada nesnel bir durum vardır. Kabil bu olayı, "Ben yetersizim, dışlandım, kardeşim benden üstün görüldü, babam da artık onu daha çok sevecek." şeklinde, derin bir narsistik yaralanma ve değersizlik hissiyle anlamlandırır. Olayı, kendi eksikliğini gidermek için bir içsel muhasebe vesilesi yapmak yerine; kardeşinin başarısını, kendisine yapılmış aktif bir saldırı ve tehdit olarak okur. Zihninde kurduğu bu olumsuz anlamlandırma onu yoğun bir haset ve öfkeye sürükler. Kardeşine karşı tamamen körleşerek insanlık tarihindeki ilk düşmanlığı başlatır ve "And olsun seni öldüreceğim." der. Sonuç; bir aile bağının, vahşi bir cinayetle yok olmasıdır.

Kur'an-ı Kerim'de bu minvalde verilecek daha pek çok örnek vardır. Aslolan, bu kıssalar vasıtasıyla Rabbimizin bize vermek istediği eğitime odaklanmaktır. Rabbimiz bize bu kıssalarla hem yüksek bir duygusal zekâ eğitimi vermekte hem de bu eğitimi bizim gibi etten kemikten insanlar üzerinden sunmaktadır. Böylelikle bu ahlaki seviyelerin erişilmez veya imkânsız şeyler olduğu yönündeki bahanelerimizin önünü kapatmaktadır. Bize yalnız olmadığımızı, bizden öncekilerin de bu yollardan, bu psikolojik süreçlerden geçtiğini ve dünyadaki her şeyin geçici olduğunu öğretmektedir.

Bizler şer'i ayetlerde geçen bu kıssalar sayesinde, karşılaştığımız olayları, yani kevni ayetleri doğru okuyabilme kabiliyeti kazanırız. Başımıza gelen her bir işi doğru tahlil etme yetisini Kur'an'dan öğreniriz. Rabbimizin bizden istediği de imanımızı her daim diri tutacak olan o "akledebilme" melekesini edinmemizdir. Zaten bu yüzden pek çok kıssanın ve ayetin sonunda Rabbimiz, "Hiç akletmez misiniz?" diyerek bizleri sarsar ve uyarır.

"And olsun, size öyle bir kitap indirdik ki sizin bütün şerefiniz ve zikri yükselişiniz ondadır. Hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?" (Enbiya, 10)

Hayatı, başımıza gelenleri ve iç dünyamızı Kur'an'ın bu inşa edici rehberliğiyle okuyabilmek; kuyulardan Yusuf gibi büyüyerek çıkabilmek duasıyla... Bu derin yolculuğa vakit ayırıp eşlik ettiğiniz için kalbi şükranlarımı sunarım…

İspanya Cezalandırılıyor mu?

Belen FERNANDEZ
01.08.2026
Al Jazeera
Çeviren: İsmail CEYLAN

Bu hafta başlarında, en az 57 göçmen, Fas'tan Ceuta'ya (Afrika anakarasındaki iki İspanyol yerleşim bölgesinden biri) geçmeye çalışırken hayatını kaybetti. Sadece 24 saat içinde on binlerce insan Ceuta'ya girdi ve İspanya başbakanı Pedro Sanchez bunu "toprak bütünlüğünün ihlali" olarak kınadı.

> *Ceuta'daki olaylar, İsrail yanlısı seslerin yükselmesine sebep oldu.*

Haberlerde röportaj yapılan göçmenlerin çoğu, sosyal medya paylaşımlarıyla bu yolculuğa çıkmaya teşvik edildiklerini iddia ettiler.

İsrail'in Birleşmiş Milletler büyükelçisi Danny Danon, zaman kaybetmeyerek X'e yaptığı açıklamada, "İsrail'e ders verme fırsatını asla kaçırmayan İspanya, göçmen krizi sonrasında Ceuta'da olağanüstü hâl ilan etti." dedi.

Gerçekten de Sanchez hükümeti İsrail'i en fazla eleştiren ülkelerden biri. Ayrıca, onu "soykırımcı devlet" olarak nitelendiriyor ve sadece sözle yetinmeyip İsrail ile yaptığı büyük silah anlaşmalarını da iptal etti. İsrail'e en önemli darbesini ise 2024 yılında Filistin devletini tanıyarak vurdu.

Şimdi, Ceuta olayının ardından, ikiyüzlülüğün neredeyse resmî devlet politikası ilan edildiği bir ülke olan İsrail, İspanyolları ikiyüzlü davranışları nedeniyle eleştirmek için fırsatı kaçırmadı. Danon, X'teki yazısında, "Belki de (İspanya) bize ders vermeye devam etmeden önce, neden Afrika'da hâlâ sömürgeci yerleşim bölgelerine sahip olduğunu dünyaya açıklamasının zamanı gelmiştir." dedi.

Elbette kendi ülkeniz Gazze Şeridi'ndeki Filistinlilere karşı doğrudan bir soykırım uygularken ayrıca Batı Şeria'nın fiili ilhakına yol açan acımasız bir sömürgeci işgal de gerçekleştirirken "Afrika'daki sömürgeci yerleşim bölgeleri"nden bahsetmekten daha ikiyüzlü bir şey olamaz.

Melilla yerleşim bölgesiyle birlikte Ceuta da Fas tarafından hak iddia edilen bir bölgedir. Ve İspanya'nın aksine Fas'ın İsrail ile iyi ilişkileri vardır. 2020 yılında Fas, İbrahim Anlaşması'na katılarak bu anlaşma yoluyla İsrail ile ilişkilerini normalleştiren dördüncü Arap ülkesi olmuştur.

Danon'un X'teki öfke nöbetine yanıt olarak İspanya ulaştırma bakanı Oscar Puente şunları yazdı: "Her şey oldukça netleşiyor" -muhtemelen İsrail'in Ceuta'ya kitlesel göçmen akınında parmağı olduğuna dair mevcut spekülasyonlara bir gönderme-

Bu spekülasyon, İsrailli yetkililerin ve İsrail yanlısı yorumcuların kamuoyu açıklamalarıyla körüklenmişti. Mart ayında yayınlanan bir makalede, eski Pentagon yetkilisi Michael Rubin, "Faslılar toplanmalı, sınıra buldozerler göndermeli ve ardından Fas bayrağını dalgalandırmak için silahsız

bir şekilde Ceuta ve Melilla'ya girmeliler." şeklinde görüş belirtmişti.

İsrail'in Ynet News internet sitesi için yazdığı bir yazıda, neo-muhafazakâr Orta Doğu Forumu üyesi Amine Ayoub, İsrail'in Ceuta ve Melilla'yı Fas'ın geri almasına yardım etmesi gerektiğini öne sürdü. Ayoub'a göre, böyle bir operasyon için zamanlama özellikle uygundu çünkü ABD ve İspanya arasındaki ilişkiler gergindi ve İspanyol hükümeti, ABD-İsrail'in İran'a karşı savaşında iş birliğine yanaşmamıştı.

Şubat ayı sonlarında savaş başladığında İspanya, ABD'nin askerî üslerini kullanmasına izin vermedi. Ertesi ay, ABD'nin İspanya'yı NATO'dan uzaklaştırmayı önerdiği yönünde haberler ortaya çıktı.

İbrahim Anlaşmaları'nın "Orta Doğu ve Kuzey Afrika ittifaklarını hem Amerikan hem de İsrail çıkarlarına hizmet edecek şekilde yeniden yapılandırmak için bir çerçeve" getirdiğini belirten Ayoub, "Fas'ın Ceuta ve Melilla'yı geri almasına yardım etmenin bu çerçeveye hizmet edeceğini ve ittifakın en kritik aşamasında ortaklık yerine engellemeyi defalarca seçen bir NATO üyesini cezalandıracağını" öne sürdü.

Konuşmasının son cümlesinde Ayoub, İsrail'in Fas'a "yardım etmesinin" gerçek nedenini açıkladı: "Bu, Cebelitarık Boğazı'nın karşısında, dünyanın en hayati denizcilik geçiş noktalarından birinin anahtarını elinde tutan ortağa yapılan stratejik bir yatırımdır."

İsrail'in bu haftaki Ceuta olaylarına gerçekten dahil olup olmadığı henüz belli değil. Ancak Siyonistlerin, başkalarının işlerine gizlice karışmaktan asla çekinmediğini hatırlamak yeterlidir.

ABD başkanı Donald Trump ise, Ceuta'nın "işgalini" Sanchez hükümetinin beceriksizliğinin kanıtı ve demokratların tekrar iktidara gelmesi durumunda ABD'de neler olacağına dair bir uyarı olarak kullandı ve "Bu korkunç. O resmi hatırlayın. Yanlış taraf iktidara gelirse üç yıl sonra biz de böyle olacağız." dedi

İsrail, ABD liderinden biraz farklı bir mesaj almayı tercih ederdi belki de stratejik Ceuta'nın Fas toprakları olduğunu iddia eden bir mesaj... Ancak görünüşe göre bu sefer Trump'ın beyninde göçmen düşmanlığı içeren korku yayma dürtüsü öncelik kazandı.

Ve İsrail, İspanya'nın çifte standartlarından yakınmaya, kendi sömürgeci vahşetlerinden ve soykırım politikasından dikkati başka yöne çekmeye çalışmaya devam ederken İsrail'in ikiyüzlülüğünün sınır tanımadığını tekrar tekrar hatırlatmak lazım.

Müslüman Kardeşlerin Üzerindeki Zarif El: Hasan El-Benna

Rüveyda Bera PALA

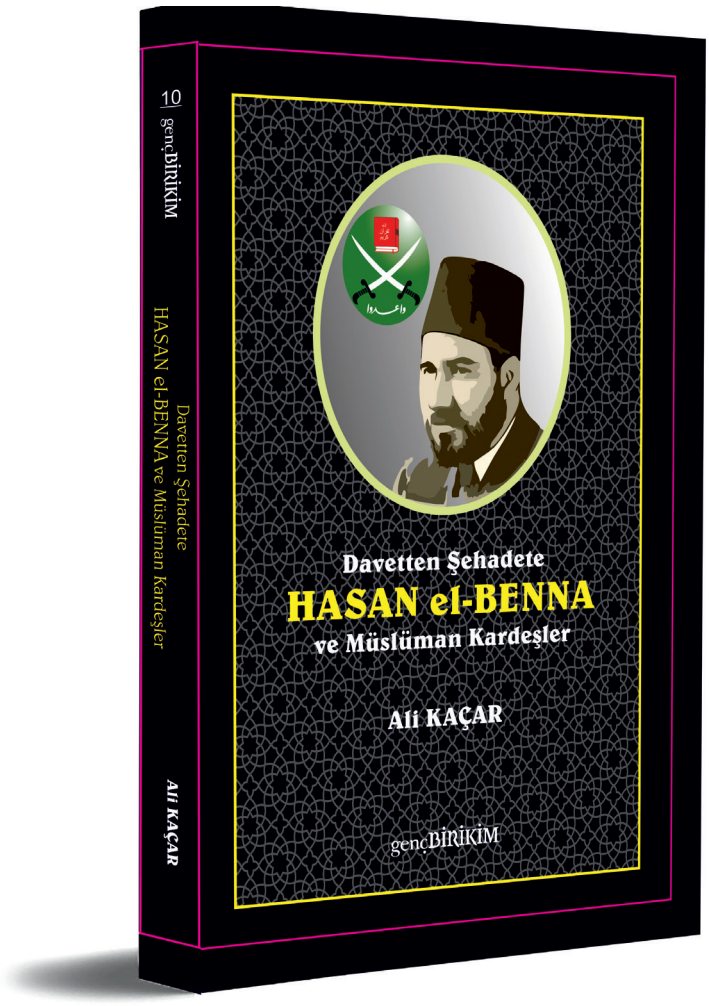
"İnsan aklının ürünü olan bütün beşerî sistemler/ dinler, İslam'ın sıradan tonlarına bile tahammülleri olmayan sistemlerdir." (sayfa 14)

Her devirde mutlak surette İslam'dan ve onun getirilerinden rahatsız olan, hükümlerini örtbas etmek isteyen, Müslümanların davasını umarsızca tekmeleyen ve iğreti yaşamlarıyla sapıtmışlığın kitabını yazan birçok iki ayaklı bulunmaktadır. Bunların varlığına inat, vahyi gün yüzüne çıkarıp her yerde Rabbinin sözlerini haykıran ve peygamber mirası olan tebliğ faaliyetiyle insanları hidayete çağıran şahsiyetler de tarih sayfalarında yer almışlardır. Her iki taraf da birbirini yok etmek/ortadan kaldırmak için uğraşmış fakat zafer, daima umudunu Allah'a bağlayanların olmuştur.

Bir işe Allah rızası için koyulmanın en güzel örneği, zannımca ömrünü Allah'ın rızasına adamış şahsiyetleri araştırmak, tanımak, tanıtmak, yazmak ve okumakla olur. Yaşantısıyla pek çok kişinin hayatını aydınlatan bir şahsı ince ayrıntılarıyla okuyucuyla buluşturan, bunun gibi daha birçok eseriyle geçmişin karanlık ve üstü kapalı mevzularını bir dedektif edasıyla eserleriyle aydınlatan araştırmacı yazar Ali Kaçar'ın bu yazıya konu olan eseri ise Davetten Şehadete Hasan el-Benna ve Müslüman Kardeşler.

Bir işe Allah rızası için koyulmanın en güzel örneği, zannımca ömrünü Allah'ın rızasına adamış şahsiyetleri araştırmak, tanımak, tanıtmak, yazmak ve okumakla olur. Yaşantısıyla pek çok kişinin hayatını aydınlatan bir şahsı ince ayrıntılarıyla okuyucuyla buluşturan, bunun gibi daha birçok eseriyle geçmişin karanlık ve üstü kapalı mevzularını bir dedektif edasıyla eserleriyle aydınlatan araştırmacı yazar Ali Kaçar'ın bu yazıya konu olan eseri ise **Davetten Şehadete Hasan el-Benna ve Müslüman Kardeşler**.

Kitap, her bölümünde mutlaka insanın yüzüne şiddetli bir rüzgâr misali çarpan gerçekleri barındırıyor. Kayseri'de gerçekleştirdiğimiz küçük çaplı bir kitap tahlili programı vesilesiyle inceleyerek

ve not alarak okuduğum kitap, göründüğünden daha geniş bir kapsama sahip. Edebiyatçı olması nedeniyle ilgimi çeken bir dava adamıydı Hasan el-Benna. Fakat kitap boyunca hayatının neredeyse her safhasına şahit olduğumdan edebiyatın onun için çok geri planda kalmış bir mesele olduğunu fark ettim. Aslında evet, öğretmenlik mevzusu onda çok derinlerde yatan bir sevda. Bunu üniversite son sınıftayken hocasının sorduğu soru neticesinde verdiği cevapta açıkça görüyoruz. Neredeyse bir sayfa tutan sözlerinin içinde bana göre en çarpıcı kısım tam şurası: *"Ben en iyi kişinin (...) yorgunlukla ve zorlukla dolup taşmasına rağmen hak ve hidayet uğrunda cihadı rahat ve lezzet olarak değerlendiren (...) kişi olduğuna inanıyorum."* (sayfa 28) Şüphesiz okuyucu, okuduğu kitapta kendinden bir pare bulduğu, sırtında taşıdığı yükün aynısını taşıyan hayatları müşahede ettiği vakit okuduğundan lezzet alır, damağında kalan tat bambaşka olur ve o sayfaların ömrüne kattığı anlam değer kazanır. Nitekim Benna'nın öğretmenliği seçme sebebini açıklayan bu bölüm başta olmak üzere tüm kitap, benim için farklı bir kıymete sahip. Gayesi tebliğ olan her adam gibi kılıcı ve Kur'an'ı, aynı çemberin içine koyan bu şahsiyet, sayısız hayatta iz bırakmış, İslam'ın nurunu çekinmeden her kesime yöneltmiştir.

Faaliyetleri ve sarfettiği sözler, beraberinde Benna'yı "Bir siyaset adamıdır." ya da "Bir siyaset adamı değildir." şeklinde tanıtmaları getirmemelidir. Zira o dünyevi maslahatların ön planda tutulduğu ve her türlü dalavereyi içinde barındıran bu olguyu dahi tabiri caizse dize getirmeyi amaç edinmiştir.

Siyaset kelimesinin sözlükteki ilk anlamı, ***"bir işi gözetme"*** şeklindedir. Hasan el-Benna ve onunla aynı yolu paylaşanların yegâne ***işi*** İslam olduğundan ve ***gözetilmesi*** gereken tüm hüküm ve kurallar İslam'da bulunduğundan Benna, siyaseti bildiği yoldan uygulamak ister. Nitekim onun *"siyasete girerken amacı, Mısır'daki kanunları; anayasadaki, devletin dini İslam'dır maddesine uygun hâle getirmekti"* (sayfa 14) Biz Müslümanların yapması gereken dini, dünyaya değil; dünyayı, dine uydurmaktır. Bu da Benna'nın amacının hakikatini bir nebze de olsa doğrulamaktadır.

Kitabın ilk bölümü özetle, Hasan el-Benna'nın ailesi ve çocukluğundan, eğitiminden, yukarıda sözünü ettiğim eğitimci olmak istemesinin nedenlerinden ve davet sevdasının ilk tomurcuklarından bahsediyor. Kısa bir bölüm olmasına rağmen

okuyana Benna'nın hayatından alması gereken her şeyi almış gibi hissettiriyor. Küçük yaşta uğradığı suikasta verdiği tepki, gençliğinde arkadaşlarıyla beraber kurduğu cemiyetler, ara sıra yer verilen konuşmaları, İsmailiyye'ye girerken dilinden dökülen dualar, onun gerçekten peygamber önderliğinde yaşadığını, çizgisinden taşmamaya gayret ettiğini gösteriyor. Arkadaşlarıyla kurduğu cemiyetlerden birinin ismine burada yer vermek istiyorum: "*Haramların İşlenmesini Önleme Cemiyeti".* Zamanın, daha doğrusu zamanların en yüce sorununu tespit edip buna yönelik çalışmalar yapmak, topluluğun ismini de bu gayrete uygun şekilde koymak, açıkçası ilgiye mazhar olması gereken bir güzellik. Kalplerde asla yer bulamayan bir sorunu küçük yaşlarda (ortaokul 3. sınıf) defetme mücadelesine girmek, gerçekten mümin olabilmenin mahiyetini gözler önüne seriyor. Ayrıca farklı bir cemiyet için çizilen kurallar ve bu kuralları çiğneyenler için verilen para cezaları, koyuldukları işin ciddiyetini üstlendiklerini de açıkça gösteriyor.

Hasan el-Benna hakkında az çok bilgi sahibi olan biri bile onun o meşhur sloganını bilir. Hatta ismini yalnızca bu sloganıyla duyan bile olmuştur. "Gayemiz Allah..." sözleriyle başlayan bu slogan; kurduğu her cemiyetin, yürüdüğü her yolun kilit taşı özelliğinde. Fakat Benna'nın kıyıda köşede kalmış o kadar derin cümleleri var ki kitabı okuyan, bunları da okuma ve üzerinde düşünme fırsatı bulacaktır.

Benna, tebliğ faaliyetleri sırasında, meraklısı için "Önce nereden başlanmalı?" sorusuna cevap olacak şu sözleri sarf ediyor: *"İnsanlarımızın bu tür ağır nefsani meşgalelerin içinde olmasına, başıboş dolaşmasına, kahvehanelere doluşmasına, fesadın kaynağı olan, ahlakı bozan salonlara gidip gelmesine şaşırıp dururduk."* (sayfa 27) Benna, davet için birilerinin ayağına gelmesini, kendisinin keşfedilmesini, aranmasını beklemez; bizzat halkın ayağına gider, halk neredeyse, nerede vakit öldürüyorsa tam da orada çağrısını gerçekleştirirdi. İşte onun tebliğ hayatının ilk dönemlerinde ilgi çekici bir başka husus da tam burada kendini gösteriyor: Kahvelerden başlayan davet. O ve takipçileri, daveti sırtlarında taşımanın hazzını tam anlamıyla tadabilmek için faniye dalmış olanlara, bakiyi tanıttılar. Yanlarına alamadıklarının ayağına gidip hak çemberini genişletmek için dil döktüler. Zorlamadan, aşağılamadan, itidali elden bırakmadan sürdürdüler davetlerini. Hasan el-Benna da her daim şefkatle yaklaşmayı, doğru olanı doğruca aktarmayı, ahlaki öğütler vermeyi tercih etti. *"Çünkü Benna, dinden korkutmayı değil, dini sevdirmeyi ve ona uzak olan insanları, ona ısındırmayı hedeflemiştir."* (sayfa 35)

Hasan el-Benna hakkında az çok bilgi sahibi olan biri bile onun o meşhur sloganını bilir. Hatta ismini yalnızca bu sloganıyla duyan bile olmuştur. *"Gayemiz Allah..."* sözleriyle başlayan bu slogan; kurduğu her cemiyetin, yürüdüğü her yolun kilit taşı özelliğinde. Fakat Benna'nın kıyıda köşede kalmış o kadar derin cümleleri var ki kitabı okuyan, bunları da okuma ve üzerinde düşünme fırsatı bulacaktır. Örneğin, Müslümanların en büyük sorunlarından biri olan lider meselesiyle ilgili kurduğu cümle, okuyanı sarsacak ve bir avuç ayak takımına ağzının payını verecek nitelikte: *"Biz Allah u Teala'nın lider seçmediği herhangi bir insanı lider edinip ne onun için haykırırız ne de ondan bizim için bağırıp çağırmasını isteriz."* (sayfa 34)

Kitabın ikinci bölümü Müslüman Kardeşler Cemiyetinin kuruluşundan söz ediyor. Cemiyetin kuruluşu 1928'de gerçekleşiyor ve zaman geçtikçe dinî ve *–İslami düsturlar temelindeki-* siyasi statüsü yükseliyor. Cemiyetin kuruluşu esnasında gerçekleşen konuşmalar içerisinde altı çizilesi bir cümle var ki Hasan el-Benna dahi kardeşlerinin

bu kuvvetli imanlarından etkileniyor: *"...biz dini yaşamak, onun yolunda ölmek, bununla ancak kendisinin rızasını aramak için Allah'a söz veren bir cemaatin, sayısı az ve araçları zayıf olsa bile zafere kavuşmaya layık olacağına inanıyoruz."* (sayfa 45)

Bölüm, muhaliflerle ettikleri mücadelelerle devam ettikten sonra cemiyetin temel hedefleriyle son buluyor. İslam'ın garip gelip garip gitmesi gerçeği ve Müslümanların kendilerine yurt edinememeleri, pür iman bir kalp için yaralı bir mevzudur. Bu mevzuların bir nebze olsun iyileşebilmesi ve dinin geleceğinin kavi olabilmesi için halifeliği, İslam'ın bayrağı olarak görmektedir. Neticede Müslümanların bayrağını; ömrünü Kur'an, sünnet, cihat, ibadet, merhamet ve ciddiyet ile süslemiş Müslüman bir lider tutmalıdır.

Üçüncü bölüme geldiğimizde Benna'nın Kahire'deki çalışmalarını görüyoruz. Bu kısımda bana göre söz edilmesi gereken en mühim şey, kadınlar için yapılan çalışmalar. *Müslüman Kız Kardeşler* kolunun kurulmasıyla faaliyetlerin içerisinde sadece erkeklerin değil, kadınların da bulunduğunu görmüş oluyoruz. Bu topluluğun yemini ise İslam'ın titizlikle tasavvur ettiği iffet olgusunu ayaklar altına alan ve sorumluluklarından bile isteye kaçan her kadın için mesaj niteliğinde: *"İslam adabına sımsıkı yapışacağıma, gücüm yettiğince fazilete çağıracağıma Allah'ın üzerine yemin ediyorum."* (sayfa 71)

Dördüncü bölümde Benna'nın tasavvuf ile ilişkilerine yer veren cümleler mevcut. Yazar, kendisinin bazı tarikatların içinde bulunduğunu fakat hurafe ve bidatlere dalanlarla hukukunun olmadığını, kendisini tasavvufun bütün öğretilerine asla teslim etmediğini, sapkın düşüncelerin tasavvufi düşünceden ayıklanması gerektiğini belirtmiştir.

Beşinci bölüm, tabiri caizse teşkilatlanma ahlakını ele alan hususi bir bölüm. İslam birlikteliği şuursuz ve savurgan kişilerin bir araya geldiği bir birliktelik değildir. Bu din, mensupları tarafından korunan, savunulan, yaşanan ve yaşatılan bir dindir. Her canı isteyen, seküler yanı rahatsız oldu

diye ayetlerin önüne geçemez, ne idüğü belirsiz mecralara peşkeş çekmek için İslam'ın hükümlerini yok sayamaz. İnsanı var eden ve yok eden ipler aynı adresteyken insanlığın üzerindeki bu kendini bilmezliği körükleyen enerji nereden geliyor bilinmez. Bu bölümün ilk sayfasında İslami cemaatin ne demek olduğunu açıklayan şu cümlelere, bir nevi bölümün taslağı denebilir: *"İslami cemaat, hareket; rastgele, tesadüfen, şartların veya dünyevi birtakım menfaatlerin bir araya getirdiği insanlardan oluşmaz.* İslami *cemaat, şuurlu bir birliktelik-tir; belirli bir hedefi ve bu hedefi gerçekleştirmek için kendine has kuralları, uyacağı yöntemi vardır."* (sayfa 93)

Bu bölümde değinmek istediğim bir husus daha var ki bu da yine okuyanın zihnine etkili bir ahlak metodu yerleştiriyor. Her işine, her hareketine *"Allah için"* bilincini yerleştiren grupların düşmanla savaşı da Allah ve onun dini içindir. Bilirler ki onun rızasını almadan biten işler, sahibine fayda sağlamaz. Bu nedenle Müslüman Kardeşler de nefisle cihadı ön planda tutmuş, nefsi alt ettikten sonra Allah'a yaklaşmanın tadını almışlardır. *"Ancak düşmanla cihattan önce her bir Müslüman Kardeşler mensubunun kendi nefsiyle cihad etmesi gerekecektir."* (sayfa 104)

Bölümün sonundaki *"Hasan el-Benna'nın Genel Olarak Tavsiyeleri"* başlıklı kısmı dikkatle okumak, eminim ki birçok kişiyi daldığı uykudan uyandıracaktır.

Altıncı bölüm, Benna'nın siyasetle ilişkisini ortaya koyuyor. Fakat ben kitap incelemeleri yaparken genel muhtevadan ziyade konuyu bir iki cümle ile açıklayıp okuyucunun gözden kaçırabileceği naif noktaların üzerinde durmayı tercih ettiğimden bu bölümde de iki küçük cümlenin verdiği önemli mesajlardan bahsedeceğim. Bunların ilki Benna'nın okumaktan büyük feyiz aldığım Müslüman Kardeşler hakkında yaptığı konuşmalarından birinde geçen şu cümle: *"Siz, kendinizi başkalarının reddettiği yükün taşıyıcısı olarak görmelisiniz."* (sayfa 140) Evet, biz Müslümanlar, daha doğrusu dininin bilincinde olan; hakkı, hak ettiği yere koyan ve ayetlerin çıkmazında (!) debelenenleri münasip bir düzlüğe çıkarıp hakikati haykıran Müslümanlar; ahirete dek, herkesin köşe bucak kaçtığı, vahyi çiğnemek için sıraya dizildiği bu devirde Rabbimizin bize layık gördüğü bu kutsal yükün taşıyıcısı olacağız.

Peki, bu yükü taşıyan biz Müslümanlar, gerçekten teslim olduğumuz kapıya sadık mıyız? Uyduğumuz, boyun büktüğümüz sistem, gerçekten Rabbimizin razı olduğu sistem mi? Yaşadığımız yerde ülkenin tabi olduğu din, diğer bir deyişle resmî din, İslam diye duyduğumuz rahatlık bizi kurtaracak mı? Yoksa Benna'nın şu sözlerine kulak verip derdimizi tazelemeli miyiz? *"Anayasasının birinci maddesinde devletin resmî dini İslam'dır diyen bir devletin anayasasının diğer maddelerinin birinci maddeye uygun olması gerekmez mi?"* (sayfa 164)

Yedinci bölümde Filistin meselesinin Hasan el-Benna üzerindeki seyrinden, sekizinci bölümde milis güç ve gerçekleştirilen suikastlardan, dokuzuncu bölümde İhvan'ın çeşitli suçlamalar neticesinde kapatılmasından söz etmektedir. Onuncu bölümde ise Hasan el-Benna'ya düzenlenen suikast, farklı ağızlardan anlatılmıştır. Tedavi edildiği takdirde tehlikeli bir yarası olmadığı söylenmiş fakat Benna kendi hâlinde bir odaya terk edilmiştir. Neticede suikast esnasında aldığı yaradaki kanma sonucu şehit olmuştur.

Şüphe yok ki dünya, İslam'ı tanımadıkça, onu tanıyanları acımasızca infaza sürükledikçe ve kıyamet gerçeğine sırtını döndükçe çeşitli çileler yerküreyi öbek öbek saracak, kurtuluş ümitleri bir bir solacaktır. Kişi, tutunacağı dalın sağlamlığını iyice tespit etmeli, naçar bir akıbet istemiyorsa Allah'ın seçtiği lider ve onun takipçileri dışında hiç kimsenin boyunduruğu altına girmemelidir.

Hasan el-Benna'nın hayatından ziyade tebliğ yapmanın ne demek olduğunu ve nasıl yapılması gerektiğini anlatan bu eser, ciddiyetle okuyanın yakasını kolay kolay bırakmayacak, bir süre fikir âleminde yaşatacaktır. Zaten Müslüman dediğin, fikirden ibaret bir beden değil midir? Velhasıl düşünmek, düşündükçe yürümek, yürüdükçe çoğalmak; İslam'ın yüceliğine layık bir ilerleyiştir, Allahualem.

Psikoloji ve Kur'an Işığında Stres Yönetimi Üzerine Bütüncül Bir Yaklaşım - V

Psk. İmren BÜYÜKÖZ

Stresi kontrol edebilmenin en önemli adımı, bireyin kendini tanımasından geçer. Kendisini tanıyan birey, sınırlarının ve potansiyelinin farkında olur, duygularını yönetebilir, hatalarıyla barışıktır ve dış onay bağımlılığı düşüktür. Doğal olarak böyle bir birey, bir stresörle karşılaştığında nasıl davranması gerektiğini de bilir.

Bu bölümde; nasıl bir karaktere sahip olduğunuzu, bu karakterin stresörlerle nasıl baş etmeye çalıştığını ve iyileştirilmesi gereken yönlerinizi ele almak istedim.

Meslekî süreçte bir danışanla yol alırken mizaç, karakter ve kişilik analizlerini eksiksiz yapmak büyük önem taşır; aksi takdirde danışana uygun, sağlıklı bir rota çizmek oldukça güçleşir. Bu yazıda; temelini Empedokles ve Aristoteles'in attığı, İbn-i Sina'nın ise insan bedenine uyarladığı o derin mizaç ilmine, meslekî bir perspektiften ziyade, daha doğal ve hayatın içinden bir gözle bakmanızı sağlamak istiyorum. Bu amaçla doğrudan pratik bir adıma geçeceğiz: Bölüme başlamadan önce, Play Store üzerinden "Enneagram" uygulamasını indirerek kendi mizaç tipinizi öğrenmenizi öneriyorum. Ardından kendi karakter tipinizi bularak stresörlerle başa çıkmak için neler yapabileceğinizi birlikte inceleyebiliriz. Kendi mizaç tipinizi belirlediyseniz akademik bir dilden ziyade pratik ve teorik bilgilerle yolumuza devam edelim.

Tip 1: Reformcu / Mükemmeliyetçi

Her karakterin hem sağlıklı hem de sağlıksız yönleri vardır. Şimdi sağlıksız bir Tip 1 ile sağlıklı bir Tip 1'in stresöre verdiği tepkileri ele alalım.

Sağlıksız Tip 1'in Stres Tepkisi

Sağlıksız veya savunmada olan bir Tip 1, stresör karşısında esnekliğini tamamen kaybeder ve stres hattı olan **Tip 4'ün sağlıksız yönlerine** kayar:

- **İçe Dönük Melankoli ve Kurban Psikolojisi (Tip 4 Etkisi):** Kendini aşırı derecede yalnız, takdir edilmemiş ve anlaşılmamış hisseder. *"Her şeyi doğru yapan tek kişi benim ama bütün yük benim omuzlarımda"* düşüncesiyle içsel bir bunalıma ve melankoliye sürüklenir.
- **Aşırı Kontrol ve Mikro Yönetim:** Düzenin bozulması korkusuyla çevresindeki insanları

ve olayları takıntılı bir şekilde denetlemeye çalışır. En küçük ayrıntılara takılarak büyük resmi kaçırır.

- **Yıkıcı İç ve Dış Yargılama:** İç sesi (iç yargıcı) son derece acımasız hâle gelir. Bu yoğun içsel baskı; dışarıya karşı tahammülsüzlük, ani öfke patlamaları, iğneleyici eleştiriler ve başkalarını yetersizlikle suçlama olarak yansır.
- **Tıkanma ve Eylemsizlik:** Mükemmel kararı veremeyeceğini veya durumu tamamen düzeltemeyeceğini hissettiğinde yoğun bir yetersizlik hissiyle felç olur ve eyleme geçmekte zorlanır.

Sağlıklı Tip 1'in Stres Tepkisi

Sağlıklı bir Tip 1, stres altındayken içindeki katı "yargıcı" susturmayı başarır ve entegrasyon hattı olan **Tip 7'nin olumlu özelliklerini** devreye sokar:

- İşlerin her zaman planlandığı gibi veya mükemmel gitmeyeceğini kabul eder. Kontrolü dışındaki faktörlerle savaşmak yerine, durumu olduğu gibi kabullenip adapte olur.
- Tıkanıp kalmak yerine, odağını genişletir. Alternatif yollar arar, olaylara daha iyimser ve geniş bir perspektiften bakarak pratik çözümler üretir.
- İçinde yükselen hayal kırıklığını veya öfkeyi bastırmaz ya da başkalarına yansıtmaz. Bu enerjiyi nesnel, sakin ve yapıcı bir şekilde sorunu çözmeye kanalize eder.
- Hata yapabileceğini bilir. Kendine acımasızca yüklenmek yerine, sınırlarını kabul eder; dinlenmeye ve rahatlamaya izin verir.

Sınav Stresi Üzerinden Örneklendirme

- **Sağlıksız Tip 1'in Sınav Stresi Tepkisi:**
  - Sınava kusursuz çalışması gerektiğine inanır. En ufak bir konuyu eksik bıraktığında her şeyin mahvolacağını düşünür. Plan program yapmak için o kadar çok zaman harcar ki asıl çalışmaya başlayamaz. Her şeyi mükemmel yapamayacağını hissettiği an, pes etme ve erteleme döngüsüne girer.

o Sınav stresi yoğunlaştıkça kendini yetersiz, şanssız ve anlaşılmamış hisseder. *"Zaten ne yapsam olmuyor, sistem çok adaletsiz, soruları hazırlayanlar da işini düzgün yapmıyor."* diyerek hem kendini hem de dış dünyayı sert bir şekilde yargılar. İçindeki öfke, derin bir hayal kırıklığına ve kurban psikolojisine dönüşür.

o Kusursuz olma baskısı vücuduna yansır; omuzları gerilir, baş ve mide ağrıları çeker. Eğlenmeyi, dinlenmeyi veya uyumayı kendisine tamamen yasaklar çünkü çalışmadığı her anı, büyük bir disiplinsizlik ve kayıp olarak görür.

- **Sağlıklı Tip 1'in Sınav Stresi Tepkisi:**

o Her şeyi %100 bilmesinin imkânsız olduğunu ve bunun kendisini değersiz kılmadığını kabul eder. Kaynakları ve zamanı akıllıca yönetir, tüm detaylarda boğulmak yerine, stratejik ve pratik çalışmaya odaklanır.

o Ders çalışma planına sadece dersleri değil; zihnini rahatlatacak molaları, hobileri ve arkadaş buluşmalarını da ekler. Çalışmayı bir işkence olmaktan çıkarıp öğrenme sürecinin keyifli bir parçası hâline getirmeyi başarır.

o İçindeki o yargılayıcı, sert sesi (süper ego/vicdan) fark eder ve onu yatıştırır. *"Elimden gelenin en iyisini yapıyorum, bu sınav benim karakterimin veya zekâmın tek ölçütü değil."* diyerek kendine şefkatli bir mentor gibi yaklaşır. Hata yapmanın da öğrenme sürecinin doğal bir parçası olduğunu bilir.

Tip 2: Yardımsever

Sağlıksız Tip 2'nin Stres Tepkisi

Sağlıksız bir Tip 2; sunduğu sevgi, ilgi veya yardımın karşılık bulmadığını hissettiğinde ya da sınırları zorlandığında normalde bastırdığı öfkeyi açığa çıkararak **Tip 8'in olumsuz ve saldırgan özelliklerini** sergilemeye başlar:

- **Talepkâr ve Kontrolcü Tavır:** Normalde yumuşak ve alttan alan karakter gider, yerine insanları yönetmeye ve manipüle etmeye çalışan, domine edici bir figür gelir.

- **Suçluluk Duygusu Uyandırma:** Karşı tarafı borçlu hissettirmek, en büyük silahıdır. *"Ben senin için her şeyi yaptım, saçımı süpürge ettim ama sen bana bunu mu layık görüyorsun?"* diyerek manipülatif bir hesap sorma evresine girer.

- **Ani ve Yıkıcı Öfke Patlamaları:** İçten içe biriken reddedilme korkusu ve kırgınlık, bir anda kontrolsüz, sert ve suçlayıcı öfke patlamalarına dönüşür. İlişkileri, cezalandırma yöntemiyle yönetmeye çalışır.

Sağlıklı Tip 2'nin Stres Tepkisi

Sağlıklı bir Tip 2, stres anında dış dünyaya ve başkalarının onayına bağımlı olmak yerine, kendi iç dünyasına dönmeyi başarır. **Tip 4'ün içsel derinliğini** ve **Tip 8'in sağlıklı gücünü** entegre eder.

- **Sınır Çizebilme ve Hayır Diyebilme:** Kendini feda etme eğilimini fark eder ve stresör karşısında sağlıklı sınırlar çizer. Tip 8'in sağlıklı asertifliğini (kendini net ifade etme gücünü) kullanarak saldırganlaşmadan "Hayır" diyebilir.

- **Kendi İhtiyaçlarını Kabul Etme:** Başkalarını kurtarma rolünü bir kenara bırakıp kendi duygusal ve fiziksel ihtiyaçlarına odaklanır. *"Şu an ben ne hissediyorum ve benim neye ihtiyacım var?"* sorusunu sorarak öz-şefkat gösterir.

- **Beklentisiz Geri Çekilme:** Stresör karşısında manipülasyona başvurmak yerine, durumu olduğu gibi kabul eder. İlgi toplamak için çabalamayı bırakıp kendi merkezine çekilir ve durumun duygusal analizini yapar.

Sınav Stresi Üzerinden Örneklendirme

- **Sağlıksız Tip 2'nin Sınav Stresi Tepkisi:**

o Sınav kaygısı ve yetersizlik hissi arttıkça ders çalışmak yerine, başkalarına yardım etmeye aşırı odaklanır. Sınıf arkadaşlarına özetler hazırlar, ev işlerine koşuşturur. İçten içe *"Sizin için o*

kadar çok şey yapıyorum ki sınavda başarısız olursam beni suçlamaya hakkınız kalmaz." düşüncesiyle (çoğu zaman bilinçsizce) kendine bir savunma mekanizması kurar.

- Yoğun stres altındayken Tip 8'in agresif yönünü gösterir. Çevresine *"Ben sizin için saçımı süpürge ediyorum ama kimse benim sınav stresi çektiğimi umursamıyor."* diyerek sitem eder. Kendi sınav kaygısının sorumluluğunu, çevresindeki insanların ilgisizliğine yükler.

- Sınava hazırlık sürecinde arkadaşlarına veya ailesine yaptığı yardımları, stres anında bir koz olarak kullanır. Çevresindekilerden sürekli onay, ilgi ve şefkat talep eder; alamadığında ise manipülatif bir şekilde onları suçluluk psikolojisine sokar.

- **Sağlıklı Tip 2'nin Sınav Stresi Tepkisi:**

- "Herkesi memnun etmeliyim." baskısını bir kenara bırakır. Sınav döneminde kendi ihtiyaçlarının öncelikli olduğunu kabul eder. Çevresinden gelen ve kendisini ders çalışmaktan alıkoyan taleplere (örneğin bir arkadaşının saatlerce süren dertleşme isteğine) şefkatle ama net bir şekilde "Hayır" diyebilir.

- Başarısızlık korkusunu, kaygısını ve üzüntüsünü bastırmak yerine, dürüstçe yaşar ve ifade eder. Sınav sonucunun kendi kişisel değerini veya ailesinin ona duyduğu sevgiyi değiştirmeyeceğini rasyonel olarak idrak eder.

- Ders çalışmayı "başkalarını gururlandırmak" veya "ailem beni sevsin" diye değil; kendi geleceği, kendi potansiyeli ve kendi hedefleri için bir araç olarak görür.

Tip 3: Başaran / Başarı Odaklı

Tip 3 karakterinin temel stresörü başarısızlık korkusu, yetersiz görülme, değersizlik hissi ve statü kaybıdır. Bu stresörlerle karşılaşıldığında sağlıklı ve sağlıksız Tip 3'lerin verdikleri tepkiler, taban tabana zıt dinamikler gösterir.

Sağlıksız Tip 3'ün Stres Tepkisi

Sağlıksız veya yoğun stres altındaki bir Tip 3, başarısızlıkla yüzleşmemek ve değersizlik hissinin altında ezilmemek için eylemsizliğe ve uyuşmaya (**Tip 9'un sağlıksız yönlerine**) kayar:

- **Apatik Durum ve Donma Tepkisi:** İşler kontrolden çıktığında ve başarısızlık kaçınılmaz göründüğünde aşırı bir boşvermişlik ve ilgisizlik maskesi takınır. *"Zaten benim için önemli değildi."* tavrıyla tamamen pasifleşir.

- **İllüzyon ve Gerçeği Eğme:** Çevresine hâlâ her şey yolundaymış imajı çizmek için yoğun çaba harcar. İçeride kriz yaşanırken dışarıda başarı tablosu sergilemeye çalışır, gerekirse gerçekleri çarpıtır.

- **Zihinsel Kaçış ve Tükenmişlik:** İçten içe hissettiği yetersizlik hissiyle baş edemediği için, zihnini uyuşturan aktivitelere (aşırı televizyon izleme, uyku, sosyal medyada kaybolma) sığınır. Üretkenliği tamamen durur ancak bunu yoğun ve meşgulmüş gibi görünerek gizlemeye çalışır.

Sağlıklı Tip 3'ün Stres Tepkisi

Sağlıklı gelişim düzeyindeki bir Tip 3, stres altındayken imaj kaygısını ve "her şeyi tek başına halletme" baskısını bir kenara bırakarak daha kolektif ve gerçekçi bir alana (**Tip 6 özelliklerine**) yönelir.

- **Maskeyi Düşürmek ve Şeffaflık:** Başarısızlık riskiyle karşılaştığında bunu gizlemek yerine, açıkça paylaşır. «Her şeyi mükemmel yapıyorum." illüzyonundan sıyrılıp savunmasızlığını ve yardıma ihtiyacı olduğunu kabul eder.

- **İş Birliği ve Güven:** Tek başına kahraman olmaya çalışmak yerine, çevresine güvenir. Görevleri delege eder, ortak sorumluluk alır ve ekibin bir parçası olarak hareket eder.

- **Gerçekçi Limit Analizi:** Aşırı çalışarak tükenmenin önüne geçmek için sınırlarını çizer. Başarıyı sadece kendi performansına değil, süre-

cin bütününe ve toplumsal faydaya endeksler.

Sınav Stresi Üzerinden Örneklendirme

- **Sağlıksız Tip 3'ün Sınav Stresi Tepkisi:**

o Gün boyu masasının başında oturur, masasını sürekli düzenler, en pahalı kaynak kitapları alır ve dışarıdan "müthiş çalışıyor" imajı verir. Ancak içine girdiği yoğun başarısızlık korkusu nedeniyle aslında tek bir satır bile verimli ders çalışamaz, zihnen tamamen donmuştur.

o Yapamadığı konular biriktikçe ve stres seviyesi baş edilemez hâle geldikçe kendini tamamen kapatır. Telefonunda saatlerce kaydırarak gezinir, çok fazla uyur veya bilgisayar oyunlarına sığınır. İçindeki kaygıyı hissetmemek için zihnini uyuşturur.

o Deneme sınavlarında aldığı kötü sonuçları saklar veya *"Aslında kaydırma yapmışım."*, *"Zaten bu sınav önemsizdi."* gibi bahaneler üretir. Çevresine her şeyin harika gittiği imajını çizmeye devam eder, ta ki gerçek sınav sonucu açıklanıp maskesi tamamen düşene kadar.

- **Sağlıklı Tip 3'ün Sınav Stresi Tepkisi:**

o "Her şeyi tek başıma mükemmel yapmalıyım." baskısını kırar. Arkadaşlarıyla çalışma grupları kurar, yapamadığı soruları öğretmenlerine sormaktan çekinmez ve zorlandığını yakın çevresiyle dürüstçe paylaşır.

o Sadece alacağı yüksek puana veya "birinci olma" imajına odaklanmayı bırakır. Günlük, gerçekçi çalışma programları hazırlar. Başarısızlık ihtimalini dünyanın sonu olarak görmez, bunu bir gelişim fırsatı olarak değerlendirir.

o Sınava çalışırken uykusundan, sağlığından veya sosyal hayatından tamamen vazgeçmez. Bedeninin ve zihninin limitlerine saygı duyar, dinlenmenin de sürecin bir parçası olduğunu kabul eder.

Tip 4: Bireyselci / Özgün

Tip 4, duygusal yoğunluğu ve derinliğiyle bilinir. Stres altında, sağlıklı veya sağlıksız seviyede olmalarına bağlı olarak tamamen farklı savunma mekanizmaları ve davranış kalıpları geliştirirler. Tip 4, stresin ve baskının yoğunlaştığı durumlarda temelde **Tip 2'nin (yardımsever) olumsuz özelliklerine** doğru çözülme eğilimi gösterirken sağlıklı stres yönetiminde ise **Tip 1'in (reformcu) yapıcı ve disiplinli özelliklerini** sergiler.

Sağlıksız Tip 4'ün Stres Tepkisi

Sağlıksız veya gelişim göstermemiş bir Tip 4, stresörle karşılaştığında hızla kendi içine çöker ve ardından dış dünyaya karşı manipülatif bir savunma geliştirir:

- **Derinleşen Melankoli ve Mağduriyet psikolojisi:** Stresör karşısında hızla kendi dünyasına çekilir. Kendini "anlaşılamamış", "terk edilmiş" veya "doğuştan şanssız" ilan ederek derin bir kendine acıma döngüsüne girer. Sorunu çözmek yerine, acısının benzersizliğini savunur.

- **Tip 2 Çözülmesi:** Stres çok yoğunlaştığında bağımsız ve içe dönük imajını tamamen kaybedip Tip 2'nin sağlıksız gölge yönlerine kayar. Çevresindekilere aşırı bağımlı hâle gelebilir; sevgiyi ve ilgiyi garantilemek için, örtük manipülasyonlara başvurur. *"Senin için ne kadar acı çektiğimi gör."* diyerek suçluluk duygusu yaratmaya çalışır.

- **Gerçeklikten Kopuş ve Fantezi Dünyasına Sığınma:** Karşılaştığı somut problemi çözmek yerine, zihninde geçmişteki hayal kırıklıklarını veya gelecekteki idealize edilmiş, kurtarılmayı beklediği senaryoları büyütür. Bu durum tam bir eylemsizliğe yol açar.

- **Haset ve Yansıtma:** Başkalarının hayatlarının ne kadar kolay ve sorunsuz olduğuna odaklanarak yoğun bir haset duyar. Kendi başarısızlıklarını veya stresini, çevresindeki insanların "sığlığına" veya duyarsızlığına bağlayarak onları suçlar.

Sağlıklı Tip 4'ün Stres Tepkisi

Sağlıklı bir Tip 4, stresör karşısında duygusal derinliğini kaybetmeden rasyonel ve yapıcı bir duruş sergileyebilir.

- **Duygusal Dengelenme ve Eylem:** Duygularının kendisini tamamen ele geçirmesine izin vermez. Hissettiği yoğun melankoli veya yetersizlik hissini gözlemleyebilir ancak bunlara teslim olmak yerine somut, disiplinli ve ilkeli adımlar atar. Duygularından bağımsız olarak yapılması gereken işe odaklanır.
- **Çözüm Odaklı:** İçsel fırtınasını ve yaşadığı stresi sanata, yazıya veya üretken bir projeye kanalize eder. Yaşadığı zorluğu, kendini ve dünyayı daha derinlemesine anlamak için bir araç olarak kullanır.
- **Gerçekçi Kendini Kabul:** Kendini başkalarıyla kıyaslayıp eksik veya kusurlu hissetmek yerine, mevcut durumun zorluğunu ve kendi sınırlarını gerçekçi bir şekilde kabul eder. Kriz anlarında dram yaratmak yerine, durumu rasyonelleştirir.
- **Duygusal Dayanıklılık:** Yoğun duygusal kriz anlarında bile içsel merkezini kaybetmez, fırtınanın geçici olduğunu bilir ve yaşadığı zor deneyimi kişisel bir olgunlaşma süreci olarak kabul eder.

Sınav Stresi Üzerinden Örneklendirme

- **Sağlıksız Tip 4'ün Sınav Stresi Tepkisi:**

o *"Bu sınav benim gerçek derinliğimi ölçemez."*, *"Bu sistem ezberci ve sığ..."* gibi savunma mekanizmalarının arkasına saklanarak ders çalışmayı tamamen reddeder. Bu entelektüel bahaneyi, tembelliğini ve korkusunu örtmek için kullanır.

o Sınava iki gün kalmışken masada oturup hayaller kurar. Sınavdan sıfır alıp okuldan atıldığı dramatik senaryoları ya da mucizevi bir şekilde hiç çalışmadan en yüksek notu alıp herkesi şaşırttığı fantezileri zihninde yaşar. Gerçek dünyada tek bir sayfa bile okumaz.

o Sınav stresi ve başarısızlık korkusu zirve yaptığında çevresindekileri suçluluk duygusuyla manipüle etmeye başlar. Arkadaşlarını arayıp saatlerce *"Ben asla yapamayacağım, çok kötüyüm."* diye ağlar; onların ders çalışmasını sabote ederken kendisine acınmasını ve *"Hayır, sen çok özel ve zekisin."* denerek teselli edilmeyi bekler.

o Sınava düzenli çalışan arkadaşlarını içten içe kıskanır. Onları "robot gibi yaşamakla", "hayatın anlamını kaçırmakla" veya "duygusuzlukla" suçlar. Kendi başarısızlık ihtimalini, diğer insanların şanslı veya ayrıcalıklı oluşuna bağlar.

- **Sağlıklı Tip 4'ün Sınav Stresi Tepkisi:**

o Normalde sadece "canı istediğinde" çalışan Tip 4, stres anında Tip 1'in disiplinini ödünç alır. Duygusal olarak hazır hissetmese bile masaya oturur, kendine gerçekçi bir çalışma programı hazırlar ve buna sadık kalır.

o *"Çok kaygılıyım ve başarısız olmaktan korkuyorum."* gerçeğini bastırmaz. Günlüğüne bu hisleri yazar veya resmiyle bu stresi deşarj eder, ardından tekrar dersinin başına döner. Duygularının geçici olduğunu bilir.

o Diğer öğrencilerin ne kadar çalıştığıyla veya ne kadar zahmetsizce başarılı göründükleriyle ilgilenmeyi bırakır. Kendi öğrenme hızına ve özgün çalışma metoduna odaklanır.

o Sınavı sadece geçilmesi gereken mekanik bir engel olarak görmek yerine, çalışılan konularda kendine has, derinlemesine bir anlam bulmaya çalışır. Bu da ders çalışmayı onun için daha katlanılabilir kılar.

Bir sonraki yazımızda kalan 5 karakteri ele alacağız inşallah. Kaleme aldığım bu yazının fayda sağlaması duasıyla, okuduğunuz ve bizimle olduğunuz için teşekkür ediyorum.

Bir Bir Hep Oldu

Taşkın ÖNEL

Kısmetim bu kadar defterim doldu
Bahçemin en güzel gülleri soldu
Kanımca bu hayat ebedi yoldu
Olmaz dediklerim bir bir hep oldu

Güzellik bakiydi gafil aklımca
Kuvvetim gitmezdi saf hesabımca
Sıhhatin kıymetin bilmedim anca
Olmaz dediklerim bir bir hep oldu

Doymayı bilmedi açgözlü nefsim
Bitmeyi bilmedi arzum, emelim
Vermeye varmadı sımsıkı elim
Olmaz dediklerim bir bir hep oldu

Gözlerim karardı hepsinden önce
Dizlerim zayıftı sanki ömrümce
Sefayı sürmedim şöyle gönlümce
Olmaz dediklerim bir bir hep oldu

Zenginlik bitince ahbaplar gitti
Kuvvet tükenince hesaplar bitti
Yürekte yaşama sevinci yitti
Olmaz dediklerim bir bir hep oldu

Sonraya atılan işler çoğaldı
Saatin sonsuz kumu boşaldı
Hayata biçilen zaman azaldı
Olmaz dediklerim bir bir hep oldu

Şimdi pişman olmak bil ki nafile
İkazlar çok idi, duymadım bile
Vaktimi harcadım hırs, para ile
Olmaz dediklerim bir bir hep oldu

Sen bari harcama kıymetli ömrü
Memnun edemezsin doyumsuz gönlü
Sonunu bil, düşün gece gündüzlü
Olmaz dediklerim bir bir hep oldu

